

ЗАРЕЄСТРОВАНО

Рішенням Національної комісії
з цінних паперів та фондового
ринку

№1122 від 09 жовтня 2023 року

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішенням Біржової ради
ТОВ «Українська ресурсна
біржа»

Протокол
№8 від 04 жовтня 2023 року

**ПРАВИЛА
ТОВАРИСТВА З ОБМЕЖЕНОЮ
ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ
«УКРАЇНСЬКА РЕСУРСНА БІРЖА»**

м. Київ 2023 р.

ЗМІСТ

Розділ 1. Загальні положення	4
Розділ 2. Порядок набуття, зупинення та припинення статусу члена Біржі. Надання, зупинення та припинення прав членів біржі. Вимоги до членів Біржі, їх права та обов'язки. Члени Біржі та їх клієнти	6
Розділ 3. Порядок набуття, зупинення та припинення статусу учасника торгів. Надання, зупинення та припинення прав учасників торгів. Вимоги до учасників торгів, їх права та обов'язки. Біржові брокери учасників торгів	10
Розділ 4. Порядок ведення реєстру учасників торгів та їх брокерів	14
Розділ 5. Порядок допуску біржових товарів до біржових торгів, зупинення та скасування такого допуску, ведення реєстру біржових товарів	14
Розділ 6. Порядок організації та проведення біржових торгів	17
Стаття 6.1. Процедура доступу учасників торгів до користування електронною торговою системою Біржі	17
Стаття 6.2. Проведення біржових торгів біржовим товаром або сукупністю різних видів біржового товару	17
Стаття 6.3. Перелік видів заявок, які можуть подавати учасники торгів	21
Стаття 6.4. Процедура формування реєстру заявок учасників торгів, надання доступу до переліку та реквізитів поданих заявок	22
Стаття 6.5. Укладання та виконання біржових угод (біржових договорів)	23
Стаття 6.6. Процедура формування реєстру укладених біржових угод та біржових договорів	24
Стаття 6.7. Процедура оформлення та обліку документів, які використовуються при укладанні та виконанні біржових угод (біржових договорів)	25
Стаття 6.8. Процедура запобігання невиконанню біржових угод/договорів учасниками торгів	26
Стаття 6.9. Порядок зупинення, припинення та відновлення біржових торгів за рішенням уповноважених державних органів чи органів Біржі	27
Стаття 6.10. Надзвичайні ситуації та процедури, що застосовуються у разі їх виникнення	27
Розділ 7. Порядок визначення та оприлюднення біржового курсу	30
Розділ 8. Порядок розкриття інформації про діяльність Біржі та її оприлюднення	31

Розділ 9. Порядок здійснення моніторингу біржових торгів та інші заходи, що здійснюються Біржею для протидії маніпулюванням, інсайдерській торгівлі та іншим зловживанням на Біржі	32
Розділ 10. Права та обов'язки Біржі	34
Розділ 11. Платежі та збори, що сплачуються Біржі учасниками торгів	35
Розділ 12. Відповідальність Біржі, членів Біржі, учасників торгів та третіх осіб	36
Розділ 13. Порядок розгляду скарг та вирішення спорів	38
Розділ 14. Заключні положення	39

Правила Товариства з обмеженою відповідальністю «Українська ресурсна Біржа»

1. Загальні положення

1.1. Визначення термінів та понять

Біржа – Товариство з обмеженою відповідальністю «Українська ресурсна Біржа».

Біржова торгівля – діяльність Біржі та учасників торгів, спрямована на організацію та проведення торгів біржовим товаром, або групою біржових товарів, укладання та виконання біржових угод (біржових догорів), здійснення біржових операцій, розв’язання спорів з цих питань та вчинення інших дій на Біржі відповідно до цих Правил, внутрішніх документів Біржі та чинного законодавства.

Біржове свідоцтво – документ, який засвідчує укладання учасниками торгів біржової угоди та отримує реєстраційний номер в ЕТС Біржі. Біржове свідоцтво також може визначатися як «аукціонне свідоцтво».

Біржова рада – орган Біржі, відповідальний за здійснення нагляду, контролю та регулювання діяльності Директора Біржі у період між Загальними зборами Учасників Біржі. Біржова рада Біржі керується у своїй діяльності Статутом Біржі, Положенням про Біржову раду та чинним законодавством.

Біржові брокери (брокери) - фізичні особи, уповноважені членами Біржі та зареєстровані на Біржі відповідно до Статуту та цих Правил, обов’язки яких полягають у виконанні доручень членів Біржі, яких вони представляють, щодо здійснення біржових операцій, а у випадках, встановлених законодавством, позабіржових операцій.

Внутрішні документи Біржі – акти внутрішнього регулювання Біржі, які є офіційними документами Біржі, що у відповідності до цих Правил, законодавства про товарні біржі і організовані товарні ринки регламентують організацію та проведення біржових торгів на Біржі, умови допуску до біржових торгів, умови та механізми забезпечення здійснення розрахунків (поставки біржового товару) та інші питання з організації біржової торгівлі у певних секціях Біржі чи за певним біржовим товаром (групою біржових товарів), а також регулюють відносини в межах структури Біржі та між Біржею і учасниками торгів (їх клієнтами), уповноваженими Біржею банківськими установами, операторами поставки та іншими особами, визначеними внутрішніми документами Біржі; зокрема, такими внутрішніми документами Біржі є правила біржових торгів та регламенти організації та проведення біржових торгів у певних секціях Біржі чи за певним біржовим товаром (групою біржових товарів).

ЕІ (електронний ідентифікатор) – ідентифікаційні данні особи в електронній формі, які однозначно визначають фізичну, юридичну особу члена Біржі (іншого учасника торгів), або їх представників та використовується таким членом Біржі (іншим учасником торгів) для входу в електронну торгову систему та дозволяє ідентифікувати такого члена Біржі (іншого учасника торгів), а також встановити відсутність викривлення інформації в документах членом Біржі (іншим учасником торгів) в електронній торговій системі. Процедури формування, деактивації та відновлення ЕІ визначаються внутрішніми документами Біржі.

ЕТС – електронна торгова система (електронні торгові системи) Біржі – програмний продукт «Біржові операції» та інші електронні торгові системи, що використовуються Біржею для організації та проведення біржових торгів.

КЕП (кваліфікований електронний підпис) - удосконалений електронний підпис, який створюється з використанням засобу кваліфікованого електронного підпису і базується на кваліфікованому сертифікаті відкритого ключа.

Закон – Закон України «Про товарні біржі».

Комісійний збір – плата за послуги, що надаються Біржею.

Лот – неподільний обсяг (кількість) біржового товару, що пропонується до продажу/купівлі.

Маржа – вид гарантійного забезпечення, що складається з високоліквідних активів, які зараховані/резервовані/заблоковані/надані Біржі, для забезпечення виконання зобов'язань за біржовими угодами/договорами.

Не суттєве порушення – порушення членом Біржі (іншим учасником торгів), яке не є критичним, та не призвело до негативних наслідків у роботі Біржі, та/або членів Біржі (інших учасників торгів).

НКЦПФР - Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку.

Оператор поставки – юридична особа, яка здійснює зберігання та/або забезпечує транспортування (передачу) активу, що є біржовим товаром, та/або погоджує передачу/здійснює облік передачі такого активу.

Офіційний веб-сайт Біржі – <http://urb.ua>

Правила – Правила Товариства з обмеженою відповідальністю «Українська ресурсна біржа».

Правила клірингу – внутрішній документ Біржі, який визначає порядок здійснення Біржею діяльності з визначення зобов'язань та зареєстрований в установленому законодавством порядку в НКЦПФР.

Продукт/інструмент – класифікація видів біржових товарів з урахування вимог чинного законодавства, що регулює обіг таких біржових товарів за окремими характеристиками (найменування, строк виконання, обсяг, клас (рівень) якості, тощо).

Секція Біржі – форма об'єднання учасників торгів, в межах якої здійснюється біржова торгівля біржовим товаром, або групою біржових товарів, та діє відповідно до цих Правил, та інших внутрішніх документів Біржі.

Статут - Статут Товариства з обмеженою відповідальністю «Українська ресурсна біржа».

Суттєве порушення – порушення членом Біржі (іншим учасником торгів), яке є критичним, та призвело, або може призвести до негативних наслідків у роботі Біржі, та/або членів Біржі (інших учасників торгів).

Тарифи Біржі – визначений внутрішніми документами Біржі розмір внесків та платежів за отримання членами Біржі (іншими учасниками торгів) права здійснювати торгівлю на Біржі,

за укладання та/або реєстрацію біржових угод (біржових договорів), та, за надання інших послуг згідно з Законом, Статутом та/або цими Правилами.

Технічний збій – технічне та/або технологічне порушення належного функціонування апаратного та/або програмного забезпечення організації біржової торгівлі, з можливістю його відновлення.

ФОП - фізична особа-підприємець.

Інші терміни, що вживаються в цих Правилах, використовуються відповідно до чинного законодавства.

1.2. Біржа створена з метою провадження професійної діяльності з організації торгівлі продукцією на товарних біржах, професійної діяльності з організації укладання деривативних контрактів на товарних біржах, а також інші видів діяльності, передбачених законодавством. Правила Біржі розроблені та затверджені відповідно до вимог Законів України «Про товарні біржі», «Про ринки капіталу та організовані товарні ринки», «Про державне регулювання ринків капіталу та організованих товарних ринків», нормативно-правових актів НКЦПФР, Статуту Біржі.

1.3. Правила обов'язкові для виконання Біржею (в тому числі її працівниками, органами управління, особами, що здійснюють вплив на управління та/або діяльність Біржі), членами Біржі, іншими учасниками торгів та біржовими брокерами, яким надано доступ до ЕТС відповідно до цих Правил та інших внутрішніх документів Біржі, якими регламентується провадження Біржею її професійної діяльності, та чинного законодавства.

2. Порядок набуття, зупинення та припинення статусу члена Біржі. Надання, зупинення та припинення прав членів біржі. Вимоги до членів Біржі, їх права та обов'язки. Члени Біржі та їх клієнти

2.1. Особа набуває статус члена Біржі після проходження всіх необхідних процедур, передбачених цими Правилами та іншими внутрішніми документами Біржі, щодо проходження ним комплаєнсу, верифікації та ідентифікації.

2.2. Членами Біржі можуть бути юридичні особи - резиденти і нерезиденти, а також ФОП.

2.3. Членом Біржі не може бути іноземна особа, яка є резидентом держави, що здійснює збройну агресію проти України у значенні, наведеному у статті 1 Закону України «Про оборону України», а також особа, до якої застосовано санкції згідно з резолюціями Ради Безпеки Організації Об'єднаних Націй, інших міжнародних організацій, рішеннями Ради Європейського Союзу, інших міждержавних об'єднань, членом (учасником) яких є Україна, які передбачають обмеження або заборону торговельних та/або фінансових операцій.

2.4. Умови набуття статусу члена Біржі визначаються відповідно до законодавства, Статуту Біржі, цих Правил та інших внутрішніх документів Біржі.

2.5. Для набуття статусу члена Біржі, особа, яка має намір його набути (далі – заявник) заповнює на офіційному веб-сайті Біржі заяву про членство на Біржі та надає до заяви відскановані та заархівовані документи згідно переліку документів, які подаються заявником для набуття статусу члена Біржі (юридична особа резидент, юридична особа нерезидент, ФОП. – відповідно). Перелік таких документів до заяви відповідного заявника розміщується на офіційному веб-сайті Біржі. Також, внутрішні документи Біржі можуть передбачати інші дії необхідні для здійснення комплаєнсу, верифікації та ідентифікації заявника.

2.6. Заяву про членство у Біржі розглядає Біржова рада, та протягом п'яти робочих днів з дня подання заяви, включно з доданими до неї необхідними документами (вчиненими діями), приймає рішення, надання членства у Біржі або відмовляє у наданні такого членства. При розгляді заяви про членство у Біржі, Біржова рада, має право запитати у заявника, що подав таку заяву додаткові документи, які розкривають зміст інформації, що була зазначена у документах, які подавалися заявником згідно з переліком документів, які подаються заявником для набуття статусу члена Біржі

В такому випадку розгляд заяви про членство у Біржі, може бути подовжений ще на п'ять робочих днів від дати отримання додаткових документів Біржею.

2.7. У разі прийняття Біржовою радою рішення про надання членства заявнику надаються усі права члена Біржі, передбачених п. 2.13. цих Правил. Біржа вносить заявника до реєстру членів Біржі, повідомляє заявника про прийняте рішення засобами електронної пошти, та надсилає інструкцію користувача ЕТС Біржі. У разі прийняття Біржовою радою рішення про відмову в наданні членства на Біржі, заявник повідомляється про це засобами зв'язку, які відомі Біржі на момент прийняття такого рішення. Рішення про відмову в наданні членства у Біржі повинно містити підстави його прийняття та дату набуття чинності. Рішення Біржової ради про відмову у наданні членства на Біржі може бути оскаржене заявником до Загальних зборів Учасників Біржі.

2.8. Зупинення статусу члена Біржі здійснюється шляхом позбавлення на певний термін члена Біржі окремих або всіх прав члена Біржі, зокрема припинення допуску члена Біржі до всіх секцій Біржі на термін визначений внутрішніми документами Біржі. Зупинення статусу члена Біржі здійснюється у випадках:

- 1) за заявою члена Біржі про зупинення членства (за умови виконання членом Біржі своїх зобов'язань перед Біржею та іншими членами Біржі (учасниками торгів) та/або клієнтами членів Біржі за біржовими угодами (біржовими договорами);
- 2) наявності рішень (суду, інших уповноважених органів), що набули чинності про неможливість (заборону) вчиняти члену Біржі біржові операції;
- 3) порушення членом Біржі, його брокером/брокерами чинного законодавства, що регулює біржову торгівлю, цих Правил та/або інших внутрішніх документів Біржі, яке не вважається суттєвим;
- 4) ненадання (надання не в повному обсязі) членом Біржі документів (інформації), надання яких (якої) передбачено вимогами законодавства та/або цих Правил та інших внутрішніх документів Біржі;
- 5) обґрунтованої підозри у здійсненні членом Біржі дій пов'язаних з маніпулюванням цінами та/або торгівлі з використанням інсайдерської інформації;

2.9. Рішення про зупинення членства на Біржі приймається Біржовою радою. Рішення Біржової ради повинно містити дату набуття чинності, термін зупинення членства. Також, таке рішення може містити умови/підстави для скасування зупинення членства на Біржі.

2.10. Після прийняття рішення про зупинення статусу члена Біржі, член Біржі не може укладати нові біржові угоди, разом з цим він повинен виконувати всі обов'язки по вже укладеним біржовим угодам та біржовим договорам.

2.11. Припинення статусу члена Біржі здійснюється шляхом виключення члена Біржі з реєстру членів Біржі. Припинення статусу члена Біржі здійснюється у випадках:

- 1) за заявою члена Біржі про припинення членства (за умови виконання членом Біржі своїх зобов'язань перед Біржею та іншими членами Біржі (учасниками торгів) та/або клієнтами членів Біржі за біржовими угодами (біржовими договорами);
- 2) не відповідністю члена Біржі вимогам участі у всіх діючих секціях Біржі, без можливості відновлення такої членом Біржі;

- 3) наявності рішень (суду, інших уповноважених органів), що набули чинності про неможливість (заборону) вчиняти члену Біржі біржові операції, без можливості відновлення такої членом Біржі;
- 4) порушення членом Біржі, його брокером/брокерами чинного законодавства, що регулює біржову торгівлю, цих Правил та/або інших внутрішніх документів Біржі, яке вважається суттєвим;
- 5) доведення факту здійснення членом Біржі дій пов'язаних з маніпулюванням цінами та/або торгівлі з використанням інсайдерської інформації;
- 6) ліквідація або реорганізація юридичної особи, крім випадків правонаступництва;
- 7) припинення діяльності ФОП.

2.12. Рішення про припинення членства на Біржі приймається Біржовою радою. Таке рішення повинно містити підстави припинення членства на Біржі та дату набуття чинності. З дати набуття чинності рішення про припинення членства на Біржі, усі права члена Біржі передбачені п. 2.13. цих Правил припиняються. Рішення Біржової ради про припинення членства на Біржі може бути оскаржене до Загальних зборів Учасників Біржі.

2.13. Члени Біржі, мають право:

- 1) брати участь у біржових торгах;
- 2) отримувати інші послуги Біржі;
- 3) брати участь у торгівлі відповідними біржовими товарами на інших товарних біржах, якщо інше не встановлено законодавством;
- 4) отримувати інформацію про діяльність Біржі, у порядку та обсягах визначених цими Правилами та іншими внутрішніми документами Біржі;
- 5) надавати пропозиції по вдосконаленню роботи Біржі;
- 6) мати інші права відповідно до законодавства та цих Правил.

2.14. Ці Правила та інші внутрішні документи Біржі встановлюють для членів Біржі права, обов'язки, вимоги, зокрема (але не обмежуючись), вимоги до заходів з управління ризиками невиконання зобов'язань за біржовими угодами (договорами), або участі у біржових торгах відповідної секції, або за певним біржовим товаром, або групою біржових товарів.

2.15. Члени Біржі зобов'язані:

- 1) дотримуватися вимог і показників, що обмежують ризики діяльності на організованих товарних ринках, встановлених законодавством, цими Правилами та іншими внутрішніми документами Біржі;
- 2) дотримуватися цих Правил та інших внутрішніх документів Біржі;
- 3) вести облік біржових операцій (а у випадках, визначених законодавством, позабіржових операцій) за власними операціями та за кожним клієнтом окремо і зберігати таку інформацію протягом щонайменше трьох років;
- 4) своєчасно інформувати Біржу про:
 - зміни у своєму фінансовому стані, а також про інші зміни, що можуть негативно вплинути на виконання зобов'язань перед клієнтами, іншими учасниками торгів та Біржею;
 - виникнення обставин (набуття чинності рішень суду, інших уповноважених органів виникнення відносин контролю, тощо), що унеможливають участь члена Біржі у біржових торгах.
- 5) розкривати інформацію в порядку, обсягах та у строки, передбачені законодавством, цими Правилами та іншими внутрішніми документами Біржі;

- 6) сплачувати членські внески та/або інші збори, визначені цими Правилами та іншими внутрішніми документами Біржі;
- 7) не розголошувати конфіденційні відомості та комерційну таємницю про діяльність Біржі;
- 8) виконувати інші обов'язки, визначені цими Правилами та іншими внутрішніми документами Біржі.

2.16. Члени Біржі до початку надання послуг клієнту повинні укласти договір у письмовій формі з кожним клієнтом. Цей договір повинен визначати умови надання послуг та винагороду за надані клієнту послуги, права та обов'язки сторін, а також, що послуги за цим договором надаються з урахуванням вимог законодавства, цих Правил та інших внутрішніх документів Біржі, а також Правил клірингу Біржі, а також містити застереження щодо участі у зловживаннях на Біржі та відповідальність за вказані дії.

2.17. Клієнт члена Біржі надає Біржі необхідну інформацію (згідно умов реєстрації клієнтів членів Біржі, розміщених на офіційному веб-сайті Біржі) про себе, а відповідний член Біржі підтверджує таку інформацію та здійснює реєстрацію такого клієнта на Біржі.

2.18. Член Біржі повинен погоджувати з клієнтом будь-які зміни та доповнення, що стосуються документів, вказаних у п. 2.16 цих Правил

2.19. Перед початком надання послуг клієнту член Біржі повинен поінформувати клієнта про будь-які можливі конфлікти інтересів між інтересами клієнта та його власними та/або інтересами інших клієнтів такого члена Біржі (у разі наявності такої інформації у члена Біржі).

2.20. Порядок підтвердження членом Біржі біржової операції, вчиненої на користь клієнта, визначається договором між членом Біржі та клієнтом.

2.21. У процесі біржових торгів або надання консультацій клієнту член Біржі повинен надавати пріоритет інтересам клієнта над власними, а також діяти в інтересах клієнта відповідно до вимог законодавства.

2.22. Член Біржі повинен вживати всіх розумних заходів для отримання найкращого результату під час виконання заявок клієнта, враховуючи ціну, витрати, швидкість, вірогідність здійснення виконання і розрахунків та інші фактори щодо виконання такої заявки. За наявності заявки клієнта член Біржі повинен виконати таку заявку відповідно до вказівок клієнта з урахуванням вимог щодо запобігання будь-яким зловживанням, у тому числі маніпулюванню на Біржі, та відповідно до цих Правил та інших внутрішніх документів Біржі.

2.23. Заявки клієнтів щодо одного й того самого біржового товару виконуються в порядку їх надходження. Заявка клієнта, отримана членом Біржі раніше, має пріоритет виконання порівняно із заявкою щодо того самого біржового товару, отриманою членом Біржі від іншого клієнта пізніше.

2.24. Заявка клієнта щодо певного біржового товару, отримана членом Біржі, має пріоритет виконання порівняно із здійсненням членом Біржі власних операцій щодо того самого товару.

2.25. Вся інформація, адресована членами Біржі своїм клієнтам чи потенційним клієнтам, повинна бути прозорою, зрозумілою та не вводити в оману.

2.26. Член Біржі повинен обліковувати кошти та інші активи клієнта окремо від своїх власних, для того щоб кошти клієнта не використовувалися на цілі інші, ніж цілі клієнта, не були предметом вимог кредиторів члена Біржі, не використовувалися в інтересах інших клієнтів, якщо інше не погоджено у договорі між членом Біржі та його клієнтом.

2.27. Член Біржі не має права:

- 1) передавати в заставу, об'єднувати чи розпоряджатися активами клієнта без попередньої письмової згоди клієнта;

2) виконувати операції на користь клієнта без попередньої згоди клієнта, крім випадків, якщо клієнт надав згоду на здійснення біржової торгівлі без отримання його попередньої згоди.

2.28. Члени Біржі, крім прав та обов'язків, визначених законодавством та у цьому розділі, мають права та обов'язки учасників торгів, визначених законодавством, цими Правилами та іншими внутрішніми документами Біржі.

3. Порядок набуття, зупинення та припинення статусу учасника торгів. Надання, зупинення та припинення прав учасників торгів. Вимоги до учасників торгів, їх права та обов'язки. Біржові брокери учасників торгів

3.1. Учасниками торгів можуть бути члени Біржі, від імені яких діють біржові брокери, та інші особи, яким надано право здійснювати торгівлю у випадках, встановлених законодавством та/або цими Правилами та іншими внутрішніми документами Біржі.

3.2. Біржа не допускає особу до участі у біржових торгах та/або не реєструє клієнта такого учасника торгів, якщо відносно такої особи (її клієнта) та Біржі, одна й та сама особа здійснює контроль, що документально підтверджується даними отриманими Біржею, у встановленому законодавством порядку.

3.3. Члени Біржі та інші особи, яким надано право здійснювати біржову торгівлю у випадках, встановлених законодавством та/або цими Правилами та іншими внутрішніми документами Біржі, набувають статусу учасника торгів та отримують право приймати участь в біржових торгах за умови виконання ними вимог встановлених внутрішніми документами Біржі, щодо участі у відповідній секції, чи секціях.

3.4. Для отримання статусу учасника торгів у відповідній секції Біржі, особа, що бажає брати участь у біржових торгах, (далі – кандидат) повинна заповнити на офіційному веб-сайті Біржі, (юридична особа резидент, юридична особа нерезидент, ФОП, інша особа – відповідно) заяву про участь у біржових торгах, обрати відповідну секцію та надати до заяви відскановані та заархівовані документи (у разі необхідності), відповідно до внутрішніх документів Біржі.

3.5. Внутрішні документи Біржі можуть встановлювати вимоги, щодо кандидата, документів, що мають бути подані ним для участі у біржових торгах відповідної секції, або за певним біржовим товаром, або групою біржових товарів. Також, внутрішні документи Біржі можуть передбачати здійснення інших дій, необхідних для здійснення комплаєнсу, верифікації та ідентифікації кандидата.

3.6. За наслідками розгляду заяви про участь у біржових торгах Біржова рада приймає рішення про погодження, або відмову щодо участі у біржових торгах, Біржа повідомляє кандидата на електронну пошту, зазначену в заяві про участь у біржових торгах, протягом 5 робочих днів з дати прийняття такого рішення Біржовою радою. При розгляді заяви про участь у біржових торгах, Біржова рада, має право запитати у кандидата, що подав таку заяву додаткові документи, окрім тих, що додавалися до заяви про участь у біржових торгах. В такому випадку розгляд заяви про участь у біржових торгах, може бути подовжений ще на п'ять робочих днів від дати отримання додаткових документів Біржею.

У разі прийняття Біржовою радою рішення про погодження участі у біржових торгах, заявнику надаються права учасника торгів передбачених п. 3.9. цих Правил, а у випадку, якщо заявник є членом Біржі, також права визначені п. 3.10. цих Правил.

3.7. Кандидат протягом 3 робочих днів після повідомлення погодження участі у біржових торгах надсилає на адресу Біржі оригінали та/або належним чином завірені копії документів (у разі необхідності), відповідно до вимог відповідної секції, або за певним біржовим товаром, або групою біржових товарів. У разі прийняття Біржовою радою рішення про відмову щодо участі у біржових торгах, кандидат повідомляється про це на електронну пошту, зазначену в заяві про участь у біржових торгах. Рішення Біржової ради про відмову щодо участі у

біржових торгах повинно містити підстави його прийняття та дату набуття чинності. Рішення Біржової ради про відмову щодо участі у біржових торгах може бути оскаржене заявником до Загальних зборів Учасників Біржі.

3.8. У разі, якщо відбулися зміни в документах або інформації поданих до Біржі учасником торгів, він зобов'язаний надати Біржі оновлені документи або інформацію протягом 2 робочих днів з моменту виникнення/настання таких змін, але не пізніше 1 робочого дня до проведення відповідних біржових торгів.

3.9. Учасники торгів, крім прав, визначених законодавством, мають право:

- 1) подавати заявки на продаж, заявки на купівлю;
- 2) брати участь у біржових торгах;
- 3) укладати біржові угоди (біржові договори) від свого імені та за свій рахунок;
- 4) одержувати від Біржі необхідну інформацію;
- 5) залучати незалежного біржового експерта, якого акредитовано Біржею, до товарної експертизи біржового товару по кількості та/або якості;
- 6) вносити пропозиції щодо вдосконалення професійної діяльності Біржі з організації торгівлі продукцією на товарних біржах;
- 7) інші права, визначені внутрішніми документами Біржі, зокрема, якими регулюється біржова торгівля у відповідних секціях Біржі.

3.10. Учасники торгів, які є членами Біржі додатково мають право :

- 1) укладати біржові угоди від імені клієнтів і за їх рахунок (посередництво при укладанні біржових угод шляхом виконання доручень клієнтів і укладання біржових угод на кращих для клієнтів умовах);
- 2) консультувати клієнтів з питань, пов'язаних з укладанням біржових угод, у тому числі з питань якості та властивостей біржового товару;

3.11. Учасники торгів, крім обов'язків, також, зобов'язані:

- 1) дотримуватися чинного законодавства, цих Правил, інших внутрішніх документів та рішень Біржі, що регулюють біржові торги;
- 2) дотримуватись принципів рівноправності учасників торгів, коректної поведінки, взаємоповаги по відношенню один до одного, забезпечувати збереження конфіденційності отриманої інформації;
- 3) надавати Біржі на її вимогу документи, що стосуються своєї діяльності, та додаткову інформацію щодо біржових товарів;
- 4) надавати Біржі інформацію про всі зміни, внесені в надані ними Біржі документи;
- 5) своєчасно інформувати Біржу про:
 - зміни у своєму фінансовому стані, а також про інші зміни, що можуть негативно вплинути на виконання зобов'язань перед іншими учасниками торгів та Біржею;
 - виникнення обставин (набуття чинності рішень суду, інших уповноважених органів виникнення відносин контролю, тощо), що унеможливають участь у біржових торгах;
- 6) виконувати рішення Біржі з питань допуску до біржових торгів, своєчасно вносити маржу для участі у біржових торгах, виконувати зобов'язання за укладеними біржовими угодами;
- 7) сплачувати комісійний збір;

- 8) у встановленому порядку надавати Біржі інформацію про стан виконання зобов'язань за укладеними біржовими угодами (біржовими договорами);
- 9) реєструвати, вести облік і зберігати протягом щонайменше трьох років документи, пов'язані з діяльністю на Біржі, у тому числі документи бухгалтерського обліку, документи, стандартизовані Біржею, що стосуються укладання та виконання біржових угод (біржових договорів);
- 10) самостійно отримувати всі необхідні для здійснення біржової торгівлі дозволи, ліцензії, погодження тощо, визначені чинним законодавством;
- 11) не вчиняти зловживання на Біржі, або сприяти їх вчиненню;
- 12) виконувати інші обов'язки, визначені внутрішніми документами Біржі, зокрема, якими регулюється біржова торгівля у відповідних секціях Біржі.

3.12. Учасники торгів, які є членами Біржі додатково зобов'язані:

- 1) реєструвати, вести облік і зберігати протягом щонайменше трьох років доручення та інструкції клієнтів, а також підтвердження їх виконання або невиконання, оригінали договорів із клієнтами тощо;
- 2) надавати клієнтам точну, коректну і достатню інформацію про біржові торги, зокрема щодо біржових угод, укладених на Біржі в їх інтересах;

3.13. Учасники торгів не мають право:

- 1) здійснювати біржові операції, які не мають на меті отримання економічного змісту, та можуть вводити в оману інших учасників торгів;
- 2) укладати біржові угоди, які не передбачають зміни власника біржового товару;
- 3) встановлювати необґрунтовані ціни, робити спроби монополізувати ринок, надавати неправдиву інформацію про ринок;
- 4) укладати біржові угоди з перевищенням меж внесеної маржі (крім випадків передбачених внутрішніми документами Біржі).

3.14. Учасники торгів, які є членами Біржі додатково не мають право:

- 1) передавати в заставу, об'єднувати чи розпоряджатися активами клієнта без попередньої письмової згоди клієнта;
- 2) виконувати операції на користь клієнта без попередньої згоди клієнта, крім випадків, якщо клієнт надав згоду на здійснення торгівлі без отримання його попередньої згоди;
- 3) розкривати або розголошувати доручення клієнта та зміст біржової угоди (біржового свідоцтва/договору, укладеного на підставі біржової угоди), укладати біржові угоди всупереч інтересам клієнта, або контрагента з використанням отриманої від клієнта інформації або інформації, що стала відомою внаслідок його роботи;

- 4) укладати біржові угоди всупереч дорученням клієнтів;
- 5) одночасно обслуговувати двох або більше клієнтів, інтереси яких суперечать один одному;
- 6) представляти в одній торговій сесії інтереси клієнтів, що бажають продати біржовий товар, і клієнтів, що бажають купити такий біржовий товар;
- 7) використовувати грошові кошти і біржові товари клієнта у власних цілях чи в інтересах третіх осіб.

3.15. Зупинення статусу учасника торгів на Біржі призводить до зупинення прав учасника торгів передбачених п. 3.9. цих Правил, а у випадку, якщо заявник є членом Біржі, також прав визначених п. 3.10. цих Правил. Зупиненню можуть підлягати, як окремі так і всі права учасника торгів, зокрема, припинення допуску в окремій (их) секції (ях), чи по всіх секціях Біржі, на термін визначений внутрішніми документами Біржі. Зупинення статусу учасника торгів здійснюється у випадках:

- 1) зупинення членства на Біржі у випадках, зазначених у п. 2.8. цих Правил, для членів Біржі;
- 2) за заявою учасника торгів про зупинення доступу до торгів у певній (их) секції (ях) Біржі (з обов'язковим виконанням учасником торгів своїх зобов'язань перед Біржею та іншими учасниками торгів (їх клієнтами) за біржовими угодами (біржовими договорами) із зазначенням терміну/строку зупинення;
- 3) не суттєве порушення Правил та/або внутрішніх документів Біржі та/або законодавства, за настання яких відповідно до внутрішніх документів, Біржа має право застосовувати зупинення статусу учасника торгів на Біржі;
- 4) за рішенням Біржі терміном до 10 (десяти) днів, якщо інше не визначено рішенням Біржі, або внутрішніми документами Біржі, у випадку очікування Біржею надходження оновлених документів від учасника торгів, які він зобов'язаний надати Біржі відповідно до цих Правил та/або інших внутрішніх документів Біржі, якими регламентується біржова торгівля;
- 5) в інших випадках, визначених внутрішніми документами Біржі.

3.16. Підставами для припинення статусу учасника торгів на Біржі є:

- 1) припинення членства на Біржі у випадках, зазначених у п. 2.11. цих Правил, для членів Біржі;
- 2) заява учасника торгів про припинення статусу учасника торгів та доступу до біржових торгів у певній секції (ях) Біржі (з обов'язковим виконанням учасником торгів своїх зобов'язань перед Біржею та іншими учасниками торгів (їх клієнтами) за біржовими угодами (біржовими договорами);
- 3) суттєве порушення цих Правил та/або внутрішніх документів Біржі та/або законодавства, яким регулюється біржова торгівля;
- 4) випадки, визначені спеціальним законодавством, та не охопленні п. 2.11. Правил, настання яких є підставою для припинення статусу учасника торгів на Біржі в тій чи іншій секції.

3.17. Припинення статусу учасника торгів на Біржі відбувається за рішенням Біржової ради,

яке набуває чинності з наступного дня після прийняття, якщо інше не зазначено у такому рішенні. З дати набуття чинності рішення про припинення статусу учасника торгів, припиняються усі права учасника торгів передбачені п. 3.9. цих Правил, а у випадку, якщо заявник є членом Біржі, також, права визначені п. 3.10. цих Правил.

3.18. Член Біржі повинен призначити щонайменше одного біржового брокера, для участі в біржових торгах. Біржовий брокер діє на підставі довіреності від учасника торгів, за формою встановленою Біржею. Інші учасники торгів можуть призначити уповноважену особу для участі у біржових торгах.

3.19. Член Біржі здійснює реєстрацію біржового брокера на Біржі шляхом подання інформації про нього Біржі для внесення такого брокера до реєстру учасників торгів та їх брокерів.

3.20. Обов'язки біржових брокерів полягають у виконанні доручень учасника торгів, яких вони представляють.

4. Порядок ведення реєстру учасників торгів та їх брокерів

4.1. Біржа веде реєстри учасників торгів та їх біржових брокерів з відкритою та закритою частиною.

4.2. Відкрита частина реєстру учасників торгів, який оприлюднюється на офіційному веб-сайті Біржі, містить такі дані:

- для юридичних осіб - найменування та ідентифікаційний код/для фізичних осіб-підприємців – прізвище, ім'я, по батькові (за наявності) учасника торгів;
- місцезнаходження юридичної особи/місцезнаходження (місце проживання або інша адреса, за якою здійснюється зв'язок з фізичною особою - підприємцем) фізичної особи - підприємця;
- посилання на офіційний веб-сайт учасника торгів, а також контактні дані для клієнтів (номер телефону, електронна пошта учасника торгів) у випадку, якщо учасник торгів надає послуги клієнтам;
- дату набуття статусу члена Біржі (для члена Біржі);
- дату надання/зупинення/припинення допуску до біржових торгів.

4.3. Реєстр учасників торгів, який оприлюднюється на офіційному веб-сайті Біржі, включає, як всіх дійсних учасників торгів, так і учасників, допуск до біржових торгів яких був зупинений або припинений.

4.4. Закрита частина реєстру учасників торгів також містить персональні дані, іншу інформацію, яка не підлягає розголошенню. Реєстр біржових брокерів є складовою закритої частини реєстру учасників торгів. Закрита частина реєстру учасників торгів ведеться відповідно до внутрішніх документів Біржі та з дотриманням вимог законодавства.

5. Порядок допуску біржових товарів до біржових торгів, зупинення та скасування такого допуску, ведення реєстру біржових товарів

5.1. Предметом біржових торгів є біржовий товар, який допущено до біржових торгів згідно з цими Правилами, та купівля-продаж якого не заборонена чинним законодавством.

5.2. У випадках, визначених законодавством, Біржа може організовувати та проводити торги та аукціони продукцією та іншим майном у порядку, встановленому цими Правилами та

внутрішніми документами Біржі відповідно до вимог, визначених іншими законами, ніж Закон, та/або нормативно-правовими актами, прийнятими на їх виконання.

5.3. Товар, допущений до біржових торгів, включаються до реєстру біржових товарів Біржі. Реєстр біржових товарів оприлюднюється Біржею на офіційному веб-сайті. Скасування допуску біржового товару до біржових торгів здійснюється шляхом його виключення з реєстру біржових товарів.

5.4. За видами продуктів (інструментів) біржові товари можуть класифікуватися, в тому числі, з урахуванням таких складових: найменування, марка (сорт), обсяг, строк виконання, умови виконання, рівень (клас) якості тощо.

5.5. Біржові товари можуть визначатися Біржею за партіями товарів та/або класифікуватися за видами продуктів (інструментів) з урахуванням вимог законодавства, яким регулюється обіг відповідного товару.

5.6. Внутрішні документи Біржі можуть визначати додаткові вимоги щодо класифікації та групування біржових товарів, торгівля якими здійснюється у відповідній секції (секціях), або щодо біржової торгівлі за певним біржовим товаром, або групою біржових товарів.

5.7. Партією біржового товару є вказана кількість біржових товарів. Така кількість має складати дві, або більше одиниць біржового товару. Партія може складатися з одного або декількох найменувань біржових товарів. Купівля-продаж партії біржового товару, його відвантаження/отримання (відпуск, передача/відбір, прийом), або передача прав за яким здійснюється на підставі документів (в разі наявності вимог законодавства, з дотриманням таких вимог).

5.8. Рішення щодо допуску біржового товару до біржових торгів, зупинення або скасування допуску приймається Біржовою радою. Біржова рада може приймати окремі рішення щодо зміни переліку та/або порядку допуску товарів до біржових торгів, а також експертизи біржових товарів.

5.9. Біржа має право перевірити показники якості, кількість і місцезнаходження, зазначені при допуску біржового товару до біржових торгів, в тому числі шляхом огляду товару, відбору зразків, проб, тощо, в порядку, встановленому цими Правилами та/або внутрішніми документами Біржі.

5.10. На підставі рішення Біржової ради біржовий товар вноситься до реєстру біржових товарів Біржі. З моменту внесення біржового товару до реєстру біржових товарів Біржі, товар вважається допущеним до біржових торгів.

5.11. Рішення зазначені в п. 5.8 цих Правил можуть прийматися Біржовою радою з ініціативи Біржі, члена Біржі (іншого учасника торгів), який ініціює аукціон, або на вимогу НКЦПФР (інших державних органів), у випадках передбачених чинним законодавством.

5.12. Біржа для прийняття Біржовою радою рішень передбачених п. 5.8 цих Правил з ініціативи члена Біржі, має право вимагати від такого члена Біржі, або його клієнта, іншого учасника торгів оригінали документів, або належним чином завірені копії документів, які передбачені внутрішніми документами Біржі, для підтвердження якості, наявності та походження такого біржового товару.

5.13. Опис біржового товару (стандарту якості, мінімальна кількість (розмір лотів), системи міри та ваги, одиниць виміру біржових товарів та їх якості, інших характеристик) зазначаються в рішенні Біржової ради щодо допуску відповідного біржового товару до біржових торгів. Особливості опису біржового товару можуть визначатися внутрішніми документами Біржі відповідно до вимог відповідної секції, або біржових торгів за певним

біржовим товаром, або групою біржових товарів. Характеристики біржового товару оприлюднюється на офіційному веб-сайті Біржі та зазначається в реєстрі біржових товарів.

5.14. Інформація щодо прийняття Біржовою радою рішень передбачених п. 5.8 цих Правил оприлюднюється Біржею на офіційному веб-сайті.

5.15. У разі порушення учасником торгів вимог цих Правил, та/або інших внутрішніх документів Біржі, в тому числі, в частині невідповідності біржового товару, допущеного до біржових торгів, допуск такого товару до біржових торгів за рішенням Біржової ради може бути зупинено/скасовано.

5.16. Біржа може визначити інші підстави для зупинення/скасування допуску біржового товару (групи біржових товарів) до торгів та припинення/зупинення біржових торгів певним біржовим товаром (групою біржових товарів) з урахуванням:

- підстав, критеріїв, показників тощо, визначених законодавством (зокрема, в разі встановлення НКЦПФР за погодженням із центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у відповідній сфері, критеріїв цінової нестабільності біржового товару на товарних біржах залежно від виду, ліквідності та/або ринкової ціни такого біржового товару);
- та/або результатів аналізу нових та існуючих інформаційних продуктів (технологій), ділової практики або технологій здійснення біржових операцій на предмет можливості їх використання для зловживань (маніпулювань);
- та/або результатів узагальнення біржової практики запобігання та протидії зловживанням (маніпулюванням).

5.17. Допуск біржового товару до біржових торгів зупиняється/скасовується Біржею або біржові торги певним біржовим товаром зупиняються/припиняються Біржею на письмову вимогу НКЦПФР для запобігання або усунення порушень на організованих товарних ринках.

5.18. У разі зупинення/скасування допуску біржового товару до біржових торгів або зупинення/припинення біржових торгів біржовим товаром на Біржі, щодо такого біржового товару на час зупинення/скасування забороняється подання учасниками торгів заявок, укладання біржових угод та вчинення інших дій на Біржі.

5.19. Всі наявні на момент зупинення/скасування заявки щодо відповідного біржового товару повинні бути деактивовані (переведені до таких, що не можуть бути виконані) Біржею відповідно до внутрішніх документів Біржі.

5.20. Біржа негайно інформує учасників торгів, інших зацікавлених осіб про зупинення/скасування допуску біржового товару до біржових торгів або зупинення/припинення біржових торгів біржовим товаром за рішенням Біржі або НКЦПФР шляхом розміщення відповідної інформації на офіційному веб-сайті Біржі.

5.21. У разі прийняття Біржею рішення про зупинення/скасування допуску біржового товару або зупинення/припинення біржових торгів біржовим товаром Біржею, Біржа негайно інформує офіційним каналом зв'язку НКЦПФР та відповідного регулятора товарного ринку, якщо така вимога встановлена законодавством.

5.22. Якщо усунено причини з яких було припинено/зупинено біржові торги, вони можуть бути поновлені на підставі рішення Біржової ради. Якщо біржові торги припинено/зупинено на вимогу НКЦПФР, Біржа зобов'язана погодити поновлення торгів з НКЦПФР.

5.23. Якщо усунуто причини зупинення/скасування допуску біржового товару до біржових торгів, допуск до реєстру біржових товарів може бути поновлено на підставі рішення Біржової ради. Поновлення допуску до реєстру біржових товарів на вимогу НКЦПФР щодо зупинення/скасування допуску до біржових торгів, відбувається за погодженням з НКЦПФР.

6. Порядок організації та проведення біржових торгів

6.1. Процедура доступу учасників торгів до користування електронною торговою системою Біржі

Для взяття участі у біржових торгах відповідної секції, біржовим товаром, чи групою біржових товарів, особа, яка отримала статус учасника торгів відповідно до Розділу 3 цих Правил, повинна отримати доступ до ЕТС, здійснивши:

- отримання на Біржі ЕІ;
- отримання КЕП;
- проходження на Біржі навчання зі здійснення біржових операцій в ЕТС та користування ЕТС (стосується особи (осіб), яка (і) безпосередньо буде (уть) призначатися брокером (ами) учасника торгів);
- виконання інших умов встановлених внутрішніми документами Біржі, щодо участі у біржових торгах відповідної секції, біржовим товаром, чи групою біржових товарів.

6.2. Проведення біржових торгів біржовим товаром або сукупністю різних видів біржового товару

6.2.1. Біржові торги проводяться в електронній торговій системі Біржі (далі – ЕТС). Біржові торги біржовими товарами проводяться за технологією одностороннього аукціону відповідно до цих Правил та інших внутрішніх документів Біржі, що регулюють порядок проведення біржових торгів відповідної секції, або за певним біржовим товаром, або групою біржових товарів.

6.2.2. Біржові торги проводяться на засадах: рівного доступу, конкуренції, конфіденційності, відсутності дискримінації, протидії зловживанням. Не вважається порушенням принципу конфіденційності проведення біржових торгів за технологією одностороннього аукціону, через те, що ініціатор аукціону попередньо відомий.

6.2.3. Біржа використовує технології торгів за принципом одностороннього аукціону, відповідно до ринкових практик організованих товарних ринків і такі, що не заборонені чинним законодавством для застосування на товарних біржах.

6.2.4. Проведення біржових торгів, укладання біржових угод (біржових договорів), виконання зобов'язань за такими угодами (договорами) здійснюється без залучення центрального контрагента.

6.2.5. На офіційному веб-сайті Біржі розміщується розклад торгів, в якому міститься інформація про торгові дні, торгові сесії, біржові товари, які мають на них торгуватися, а також ініціаторів аукціонів. Відповідно до розкладу торгів в автоматичному режимі відбувається відкриття та закриття торгових сесій. Торгова сесія може бути подовжена, зупинена або припинена уповноваженою особою Біржі в ЕТС, відповідно до цих Правил та інших внутрішніх документів Біржі, що регулюють порядок проведення біржових торгів відповідної секції, або за певним біржовим товаром, або групою біржових товарів.

6.2.6. Торговий день – період, між початком першої торгової сесії (09:00 за київським часом поточного робочого дня) та завершенням останньої торгової сесії (18:00 за київським часом

поточного робочого дня), якщо інше не встановлено законодавством та/або окремими рішеннями Біржової ради. Торговий день не може починатися пізніше 10-00 години і закінчуватися раніше 16-00 години за київським часом в робочі дні.

6.2.7. Операційний день Біржі складається з торгових та клірингових сесій. Сесії зазначаються в розкладі торгів торгового дня Біржі. Окрім сесій може визначатися інший операційний час, для виконання інших процедур, передбачених внутрішніми документами Біржі.

6.2.8. Біржові торги можуть відбуватися з представленням ціни за одиницю товару в абсолютному виразі або, як коефіцієнту. Формат представлення ціни зазначається у внутрішніх документах, якими регулюється біржова торгівля у відповідній секції Біржі.

6.2.9. Подача заявки на участь в біржових торгах здійснюється учасником торгів-резидентом за допомогою КЕП, а учасником торгів-нерезидентом за допомогою КЕП або ЕІ, що закріплені за таким учасником. Таким чином, учасник торгів підтверджує авторство, цілісність та незмінність усіх дій, які будуть вчинені від його імені в ЕТС відповідно до внутрішніх документів Біржі щодо участі у біржових торгах відповідної секції, біржовим товаром, чи групою біржових товарів.

6.2.10. Учасники торгів можуть подавати лімітний вид заявок за ціною – із зазначенням у заявці ціни, не нижче/вище якої повинна бути виконана заявка на продаж/заявка на купівлю (відповідно) в ході біржових торгів, та в межах обсягу, зазначеного у такій заявці. В односторонньому аукціоні на підвищення/зниження ціни учасники торгів подають заявки на купівлю/продаж погоджуючись на виконання заявки за стартовою ціною аукціону.

6.2.11. Внутрішніми документами Біржі (у тому числі, на вимогу спеціального законодавства), якими регламентується біржова торгівля у конкретних секціях Біржі, можуть бути визначені інші види заявок за ціною, а також за іншими параметрами.

6.2.12. Заявки, які пройшли успішно перевірку в ЕТС щодо їх відповідності вимогам та критеріям, визначеним у внутрішніх документах Біржі, якими регламентується біржова торгівля у конкретних секціях Біржі, реєструються в ЕТС з зазначенням дати та часу їх реєстрації. У випадку негативного результату перевірки – заявка відхиляється ЕТС з формуванням електронного повідомлення учаснику торгів щодо причини відмови.

6.2.13. Заявка вважається поданою брокером (учасником торгів) з моменту реєстрації такої заявки в ЕТС з зазначенням дати та часу її реєстрації.

6.2.14. У випадку подання учасником торгів заявки від імені, за дорученням та в інтересах клієнта, ідентифікатор клієнта зазначається у заявці.

6.2.15. Учасники торгів можуть подавати заявки (і відповідно, укладати біржові угоди) виключно в межах вільного залишку їх маржі, види й розміри якої та порядок розрахунку визначаються відповідно до внутрішніх документів Біржі, якими регламентується біржова торгівля у конкретних секціях Біржі.

6.2.16. Заявка, подана поза межами вільного залишку маржі, відхиляється ЕТС з формуванням відповідного електронного повідомлення учаснику торгів.

6.2.17. У випадку встановлення внутрішніми документами Біржі, якими регламентується біржова торгівля у конкретних секціях Біржі, вимог щодо формування маржі з окремих видів активів та меж їх достатності, учасники торгів-продавці можуть подавати заявки (і відповідно, укладати біржові угоди) виключно в межах вільного залишку такої маржі.

6.2.18. Біржова угода укладається шляхом співставлення параметрів зустрічних заявок (заявки на купівлю та заявки на продаж) відповідно до критеріїв і порядку їх застосування, визначених Біржею, та з врахуванням виду заявок і зазначених в них параметрів.

6.2.19. У разі наявності у учасника торгів відповідних блок листів, біржові угоди укладаються з врахуванням таких блок листів.

6.2.20. Моментом укладання учасником торгів біржової угоди вважається момент реєстрації такої угоди в ЕТС з зазначенням дати та часу її реєстрації. З цього моменту така біржова угода вважається дійсною та безумовною для виконання.

6.2.21. Укладання угод за зустрічними однорідними заявками учасника (учасників) біржових торгів, які направляються в інтересах одного і того самого клієнта учасника (учасників) біржових торгів, не допускається.

6.2.22. Учасник торгів має можливість в ЕТС доступу до переліку та реквізитів поданих (та зареєстрованих в ЕТС) ним заявок та укладених ним біржових угод і сформованих на їх підставі біржових свідоцтв (за умови його авторизації в ЕТС).

6.2.23. Учасники торгів також мають доступ до своїх біржових свідоцтв в ЕТС (за умови авторизації), в якій біржові торги проходять за технологією одностороннього аукціону.

6.2.24. Детальний опис функціоналу ЕТС надається в інструкції користувача ЕТС.

6.2.25. За результатами торгів формуються документи, визначені цими Правилами та/або іншими внутрішніми документами Біржі (у тому числі, на вимогу та у відповідності до законодавства – для НКЦПФР, регулятора відповідного товарного ринку та/або центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у відповідних сферах).

6.2.3. Блок листи учасників торгів

6.2.3.1. Блок лист учасника торгів є переліком контрагентів з якими учасник торгів не може укладати біржові угоди.

6.2.3.2. Блок лист учасника торгів (далі – блок лист) формується Біржею з урахуванням вимог законодавства (зокрема, законодавства, що регулює ринок окремих біржових товарів) щодо дозволу/заборони вчинення правочинів з купівлі-продажу біржового товару, між певними категоріями суб'єктів господарювання, які, в свою чергу, є учасниками торгів.

6.2.3.3. Блок лист формується за двома принципами:

- 1) «Всі крім» - до блок листу вносяться контрагенти (учасники торгів), з якими у відповідного учасника торгів укладення біржових угод неможливе;
- 2) «Ніхто крім» - до блок листу вносяться лише ті контрагенти (учасники торгів), з якими у відповідного учасника торгів є можливим укладення біржових угод.

6.2.3.4. З метою включення учасників торгів до блок листу «Ніхто крім», Біржа має право здійснювати додаткову перевірку таких учасників торгів на предмет виявлення потенційних ризиків та запобіганню маніпулювання цінами.

6.2.3.5. Біржа формує блок лист виключно за умови попередньої публікації прозорого алгоритму попередньої перевірки контрагентів учасником торгів, що передає Біржі такий блок лист.

6.2.3.6. З метою недопущення штучного обмеження конкуренції, Біржа публікує відповідні блок листи учасників торгів, в разі їх застосування, на офіційному веб-сайті Біржі.

6.2.3.7. За результатами перевірки учасників торгів Біржа має право надати учаснику торгів, який подав заяву про включення такого контрагента до блок листу, інформацію щодо

результатів проведеної перевірки.

6.2.3.8. Внесення контрагента до блок листу конкретного учасника торгів не обмежує його право на участь в біржових торгах та можливості укладання біржових угод з іншими учасниками торгів.

6.2.4. Порядок організації та проведення біржових торгів за технологією одностороннього аукціону

6.2.4.1. Для ініціювання проведення аукціону учасник торгів-ініціатор аукціону подає заявку (заявки) на продаж, або заявку (заявки) на купівлю – у випадку ініціювання аукціону на купівлю у ЕТС із зазначенням біржового товару, стартової ціни, кількості (кількості лотів), ставки/розміру маржі. У заявці (ках) можуть бути зазначені інші параметри, визначені внутрішніми документами Біржі, якими регламентується біржова торгівля у відповідній секції Біржі.

6.2.4.2. Після отримання Біржею заявки від ініціатора аукціону всі учасники торгів відповідної секції отримують інформацію яку у своїй заявці надав учасник торгів - ініціатор аукціону, також ця інформація оприлюднюється засобами ЕТС для усіх учасників торгів. Далі учасники торгів, які мають намір прийняти участь у таких торгах мають можливість подання заявок на купівлю, або на продаж – у випадку аукціону на купівлю, із зазначенням та передачею Біржі такими учасниками маржі у сумі, що є не меншою від суми, яка розраховується на підставі стартової ціни (або іншого показника, визначеного внутрішніми документами Біржі) та відповідно до ставки/розміру маржі, зазначених ініціатором аукціону у заявці, і є пропорційною до заявленого відповідним учасником торгів обсягу у його заявці.

6.2.4.3. До початку біржових торгів Біржею отримується інформація від банку (ів) про грошові кошти учасників торгів, що надійшли у якості маржі, а також отримується інформація від оператора (ів) поставки, якщо це передбачено внутрішніми документами Біржі, якими регламентується біржова торгівля у відповідній секції Біржі (перелік інформації зазначається у таких документах).

6.2.4.4. Ініціатор аукціону може відкликати свою заявку за певний час до початку торгів, за умов та у порядку, що визначені внутрішніми документами Біржі, якими регламентується біржова торгівля у відповідній секції Біржі.

6.2.4.5. У ході торгів кожен учасник торгів має право змінювати ціну, а також обсяги, за умови дотримання вимог, встановлених внутрішніми документами Біржі, якими регулюється біржова торгівля певним біржовим товаром. Протягом біржових торгів учасники торгів подають лімітні заявки та/або підвищують/знижують ціни на крок аукціону.

6.2.4.6. Механізм формування ціни (на підвищення, на зниження, з можливістю підвищення та зниження ціни, тощо) в ході аукціону визначається Біржею (у тому числі, з урахуванням виду аукціону – аукціон на продаж чи аукціон на купівлю) та передбачає можливість підвищення і зниження ціни.

6.2.4.7. Після завершення торгів здійснюється формування протоколу торгів та інших документів, передбачених внутрішніми документами Біржі, учасниками торгів, які уклали біржові угоди підписуються біржові свідоцтва, що реєструються в ЕТС Біржі.

6.2.4.8. На підставі укладених біржових угод (зареєстрованих Біржею біржових свідоцтв), учасники торгів, що є сторонами за такими біржовими угодами (свідоцтвами), укладають

договори купівлі-продажу відповідного біржового товару за формою та на умовах, що були визначені учасником торгів-ініціатором аукціону до торгів і наданні ним на Біржу (з визначеними у ньому умовами розрахунків та поставки біржового товару) в електронному вигляді. Ініціатор аукціону може скористатися типовим біржовим договором (за його наявності).

6.2.4.9. Біржа залишає за собою право визначати типові біржові договори та розробляти стандартні (типові) умови біржових угод, біржових свідоцтв та договорів купівлі-продажу біржового товару, що укладаються на підставі біржових свідоцтв.

6.2.4.10. Біржею у внутрішніх документах Біржі, які регламентують біржову торгівлю у певній секції Біржі, можуть бути визначені додаткові вимоги та умови щодо укладення біржових угод, види звітних документів, які формуються за результатами біржових торгів (та/або укладеної біржової угоди), та порядок формування і підписання таких документів, а також доведення їх до відома зацікавлених сторін.

6.3. Перелік видів заявок, які можуть подавати учасники торгів

6.3.1. Учасники торгів можуть подавати адресні (заявки, адресовані іншому учаснику торгів або кільком учасникам торгів) та безадресні (заявки, адресовані усім учасникам торгів), анонімні (заявки, умови яких не дозволяють учасникам торгів до моменту укладення біржової угоди ідентифікувати учасника торгів, який виставив таку заявку) та неанонімні заявки, лімітні заявки (із зазначенням у заявці ціни, не нижче/вище якої повинна бути виконана заявка).

6.3.2. Параметри заявки, щонайменше, мають містити:

- ідентифікацію біржового товару, щодо якого подається заявка, та умов його поставки (за їх наявності);
- направленість заявки (на купівлю/на продаж), вид заявки;
- обмеження щодо ціни біржового товару;
- кількість (обсяг) біржового товару/кількість лотів біржового товару, щодо купівлі/продажу якого подається заявка;
- ідентифікацію учасника торгів, що подає заявку;
- ідентифікацію особи, в інтересах якої подано заявку;
- дату та час подачі заявки.

6.3.3. Подані заявки учасників торгів перевіряються Біржею на їх відповідність вимогам, встановленим цими Правилами та іншими внутрішніми документами Біржі.

6.3.4. Біржа відмовляє в реєстрації заявок, допуску заявок до біржових торгів або деактивує (переводить до таких, що не можуть бути виконані) невиконані заявки, якщо такі заявки не відповідають вимогам цих Правил та/або інших внутрішніх документів Біржі до заявок або до учасників торгів (клієнтів), що їх подають.

6.3.5. У разі відмови у допуску до біржових торгів заявки, Біржа повідомляє учасника торгів засобами ЕТС про причини такої відмови, в термін встановлений у внутрішніх документах Біржі, що регламентують біржову торгівлю окремої секції, або за певним видом біржового товару, або групою біржових товарів.

6.4. Процедура формування реєстру заявок учасників торгів, надання доступу до переліку та реквізитів поданих заявок

6.4.1. Біржа здійснює формування і ведення реєстру заявок учасників торгів засобами ЕТС. Фіксація інформації в реєстрі заявок учасників торгів відбувається в автоматичному режимі, в момент реєстрації такої заявки учасником торгів в ЕТС.

6.4.2. Реєстр заявок містить наступні обов'язкові параметри заявки та інші реквізити:

- 1) ідентифікаційний номер заявки;
- 2) дату і час реєстрації заявки ЕТС;
- 3) статус заявки (zareєстрована/не zareєстрована, відкликана, змінена інші види статусів, які можуть бути присвоєні заявці відповідно до внутрішніх документів Біржі);
- 4) направленість заявки (на купівлю/на продаж), вид заявки;
- 5) ідентифікатор біржового товару (продукту/інструменту), щодо якого подається заявка, та умов його поставки (базис поставки, термін поставки та інше);
- 6) ціну, обмеження щодо ціни біржового товару (продукту/інструменту) або вказівки щодо виконання заявки без обмеження ціни;
- 7) кількість (обсяг) біржового товару/кількість лотів біржового товару, щодо купівлі/продажу якого подається заявка;
- 8) найменування або ідентифікатор учасника торгів та брокера, який подав заявку;
- 9) найменування або ідентифікатор клієнта учасника торгів (у випадку подання учасником торгів заявки в інтересах клієнта)
- 10) у разі відмови у реєстрації заявки – причини, з яких заявка була не zareєстрована.

6.4.3. Біржа здійснює власну кодифікацію ідентифікаторів заявок, параметрів та реквізитів заявок, що застосовуються для ведення реєстру заявок учасників торгів. Ідентифікатори можуть враховувати особливості, а реєстр може містити додаткову інформацію, щодо біржового товару (продукту/інструменту) та/або особливості біржової торгівлі у відповідній секції, біржовим товаром, або групою біржових товарів та/або виконання зобов'язань за ним.

6.4.4. У випадку, якщо заявка виконана частково, її невиконана частина залишається в реєстрі заявок з тим самим ідентифікаційним номером заявки, ціною, датою і часом реєстрації заявки.

6.4.5. Учасник торгів до початку торгової сесії вправі відкликати заявку, або змінити умови заявки, в термін та порядку визначеними внутрішніми документами Біржі, що регламентують біржові торги в окремих секціях, або за певним біржовим товаром, або групою біржових товарів. Змінена, або відкликана заявка залишається в реєстрі заявок з тим самим ідентифікаційним номером, датою і часом реєстрації заявки з відповідною зміною статусу заявки – змінена/відкликана.

6.4.6. Біржа розкриває інформацію з реєстру заявок учасників торгів (у тому числі, щодо переліку та реквізитів поданих заявок):

- учасникам торгів в ЕТС – в обсязі поданих/відхилених/скасованих заявок таких учасників торгів;
- уповноваженим державним органам – в порядку передбаченому чинним законодавством.

6.5. Укладання та виконання біржових угод (біржових договорів)

6.5.1. За результатами біржових торгів учасники торгів укладають біржові угоди/біржові договори від свого імені та за свій рахунок, від імені клієнтів і за їх рахунок відповідно до цих Правил та інших внутрішніх документів Біржі.

6.5.2. Біржові угоди укладаються шляхом фіксації ЕТС Біржі переможця (переможців) одностороннього аукціону автоматично у ЕТС Біржі. Умови біржової угоди визначаються відповідно до внутрішніх документів Біржі, які регулюють діяльність окремих секцій Біржі. Всі біржові угоди вносяться до реєстру біржових угод.

6.5.3. Учасники торгів подають заявки після проходження електронної ідентифікації в ЕТС Біржі шляхом використання КЕП або ЕІ відповідно до п. 6.2.9. цих Правил. Визначення Біржею, засобу електронної ідентифікації в ЕТС Біржі при організації біржових торгів (аукціонів), залежить від низки чинників, зокрема від:

- вимоги учасника торгів-ініціатора аукціону;
- виду біржового товару та вимог, за їх наявності, спеціального законодавства, яким регулюється обіг біржового товару;
- категорії учасників торгів – резидент/нерезидент.

6.5.4. Після укладання біржових угод Біржею оформлюються біржові свідоцтва. Біржові свідоцтва можуть оформлюватись, як паперові чи електронні документи. У випадку оформлення біржового свідоцтва як паперового документу такий документ підписується уповноваженою особою Біржі або уповноваженою особою Біржі та уповноваженими особами учасників торгів. У випадку оформлення біржового свідоцтва, як електронного документу, такий документ підписується уповноваженою особою Біржі або уповноваженою особою Біржі та уповноваженими особами учасників торгів шляхом використання КЕП відповідно до внутрішніх документів Біржі.

6.5.5. На підставі укладених біржових угод, учасники торгів, що є сторонами за такими біржовими угодами (біржовими свідоцтвами), укладають договори купівлі-продажу відповідного біржового товару за формою та на умовах, що були визначені учасником торгів-ініціатором аукціону до торгів. Укладені біржові договори реєструються Біржею та вносяться до реєстру біржових договорів.

6.5.6. На Біржі укладаються біржові договори на умовах спот – договори, умови яких передбачають, що фактичне постачання біржового товару заплановано здійснюється в межах найбільшого з таких проміжків часу:

- двох робочих днів;
- проміжку часу, визначеного звичаєм ділового обороту, що встановлюється внутрішніми документами Біржі, які регламентують біржову торгівлю відповідної секції (секцій), або окремим біржовим товаром, або групою біржових товарів, але не більше 90 календарних днів.

6.5.7. Біржа може розробити типові біржові договори купівлі-продажу біржового товару для використання учасниками торгів в окремих секціях. Відповідно до внутрішніх документів Біржі які регулюють діяльність в окремих секціях Біржі, використання типової форми договору купівлі продажу біржового товару може бути обов'язковим.

6.5.8. Виконання біржових договорів здійснюється учасниками торгів відповідно до цих Правил та інших внутрішніх документів Біржі. Виконання зобов'язань з розрахунків та щодо поставки біржового товару за біржовими договорами, здійснюється напряму між учасниками торгів-сторонами таких угод у відповідності до умов біржових договорів купівлі-продажу

біржового товару (якщо інше не визначено внутрішніми документами Біржі, якими регламентується біржова торгівля у відповідній секції Біржі).

6.5.9. Біржа не несе відповідальності за невиконання чи неналежне виконання сторонами своїх зобов'язань за біржовими договорами.

6.5.10. У випадку не підписання біржового свідоцтва та/або не укладання біржового договору купівлі-продажу, маржа винної сторони перераховується/передається постраждалій стороні. (якщо інше не встановлено внутрішніми документами Біржі). При цьому сторони не звільняються від виконання зобов'язань за біржовою угодою та сплати комісійного збору за таку угоду.

6.5.11. Біржа самостійно провадить професійну діяльність на ринках капіталу - клірингову діяльність з визначення зобов'язань на підставі, та за умови отримання, відповідної ліцензії НКЦПФР, реєстрації правил клірингу в НКЦПФР та дотримання вимог законодавства, яким регулюється провадження клірингової діяльності.

6.6. Процедура формування реєстру укладених біржових угод/договорів

6.6.1. Біржа здійснює формування і ведення реєстру біржових угод засобами ЕТС. Фіксація інформації в реєстрі біржових угод відбувається в автоматичному режимі, в момент реєстрації такої угоди в ЕТС.

6.6.2. Реєстр біржових угод містить наступні обов'язкові параметри біржової угоди та інші реквізити:

- 1) реєстраційний номер біржової угоди;
- 2) дату і час реєстрації біржової угоди в ЕТС;
- 3) сторони біржової угоди;
- 4) ідентифікаційні номери заявок, на підставі яких була укладена біржова угода;
- 5) ідентифікатор біржового товару (продукту/інструменту) та умов його поставки (базис поставки, термін поставки та інше);
- 6) найменування або ідентифікатори сторін біржової угоди – учасників торгів, їх брокерів;
- 7) найменування або ідентифікатори клієнтів учасників торгів (у випадку подання учасником/учасниками торгів заявки в інтересах клієнта);
- 8) кількість (обсяг) біржового товару, щодо якого було укладено біржову угоду;
- 9) ціну біржового товару;
- 10) дату і час реєстрації біржової угоди ЕТС;
- 11) суму біржової угоди.

6.6.3. Реєстр біржових угод може містити додаткову інформацію, щодо укладеної біржової угоди та/або виконання зобов'язань за нею.

6.6.4. Формування біржового договору, його укладання (підписання) і реєстрація відбувається відповідно до внутрішніх документів Біржі, які регламентують біржову торгівлю відповідної секції, або за певним біржовим товаром, або групою біржових товарів.

6.6.5. Біржова угода вважається виконаною з моменту реєстрації Біржею укладеного біржового договору. Умови, що містяться в біржовому договорі, мають відповідати сутності укладеної біржової угоди.

6.6.6. Біржовий договір, додаткові угоди до такого договору, угоди про розірвання біржового договору вважаються укладеними з моменту їх реєстрації Біржею, з присвоєнням

відповідного реєстраційного номеру та внесенням інформації (тотожно передбаченої п. 6.6.2. цих Правил) в реєстр біржових договорів.

6.6.7. Біржа, за формою встановленою внутрішніми документами Біржі, надає учасникам торгів звіти за укладеними ними біржовими угодами (біржовими договорами).

6.7. Процедура оформлення та обліку документів, які використовуються при укладанні та виконанні біржових угод (біржових договорів)

6.7.1. Біржа, засобами програмно-технічного комплексу Біржі, забезпечує електронний документообіг між Біржею та учасниками торгів. Обмін інформацією між Біржею та операторами поставки, банківськими установами здійснюється шляхом обміну документами в електронній формі відповідно до договорів, укладених Біржею з такими установами.

6.7.2. Забезпечуючи електронний документообіг, Біржа приймає, зберігає, перевіряє цілісність, створює та доставляє електронні документи. Отримання учасниками торгів доступу до електронних документів здійснюється з використанням КЕП або ЕІ, а підписання документів під час такого документообігу здійснюється з використанням КЕП відповідно до внутрішніх документів Біржі, щодо участі у біржових торгах відповідної секції, біржовим товаром, чи групою біржових товарів.

6.7.3. Біржа забезпечує приймання заявок на купівлю/продаж біржових товарів від учасників торгів, обробку та обробку таких заявок в ЕТС.

6.7.4. Біржа забезпечує:

- підготовку та обробку, необхідної для укладання біржових угод, інформації, а також фіксацію укладання біржових угод в ЕТС;
- зберігання та захист інформації, щодо укладання біржових угод на Біржі (втрата, несанкціонований доступ, виток, знищення, блокування, порушення цілісності та режиму доступу до інформації).

6.7.5. Біржа формує та підтримує бази даних щодо біржових торгів (подання заявок та укладання біржових угод учасниками торгів та фіксацією часу таких операцій) з можливістю відтворення електронних документів у паперовій формі.

6.7.6. Внаслідок цього, Біржа реалізує систему електронного документообігу ЕТС, яка забезпечує:

- правову, організаційну, технологічну складові електронного документообігу між суб'єктами зазначеними в п. 6.7.1. цих Правил;
- використання електронних документів учасниками торгів, через гарантовану доставку електронного документу учаснику торгів;
- перевірку чинності електронного документу, його цілісності та забезпечення конфіденційності при здійсненні електронного документообігу між учасниками торгів;
- підтвердження джерела електронного документу.

6.8. Процедура запобігання невиконанню біржових угод та біржових договорів учасниками торгів

6.8.1. Запобігання невиконання учасниками торгів зобов'язань за біржовими угодами/договорами

6.8.1.1. Одним з механізмів, що використовується Біржею для запобігання невиконання учасниками торгів зобов'язань за біржовими угодами/договорами є маржа. Маржа може бути у грошовій формі, у формі біржового товару, або в іншій формі (банківська гарантія, гарантійний лист, тощо), відповідно до внутрішніх документів Біржі.

6.8.1.2. Інші форми забезпечення виконання зобов'язань за біржовими угодами/договорами визначаються внутрішніми документами Біржі, якими регламентується біржова торгівля у відповідних секціях, або за певним біржовим товаром, або групою біржових товарів.

6.8.2. Маржа для забезпечення для участі в біржових торгах за технологією одностороннього аукціону.

6.8.2.1. При організації та проведенні біржових торгів за технологією одностороннього аукціону до учасників торгів може встановлюватися вимога щодо внесення ними маржі.

6.8.2.2. Якщо на учасника торгів, який має намір взяти участь у біржових торгах за технологією одностороннього аукціону, поширюються вимоги щодо внесення маржі, він зобов'язаний внести маржу у відповідному розмірі. Маржа розраховується на підставі стартової ціни та відповідно до ставки/розміру маржі, зазначених ініціатором аукціону у заявці, який є пропорційним до заявленого таким учасником торгів обсягу у його заявці, або за іншим принципом, який встановлюється внутрішніми документами Біржі, які регулюють біржову торгівлю в окремій секції (секціях).

6.8.2.3. Порядок внесення маржі, термін, в який її має бути внесено (поповнено) учасником торгів, а також повернення Біржею вільного від зобов'язань залишку, учасникам таких торгів, визначаються внутрішніми документами Біржі, якими регламентується біржова торгівля у відповідних секціях, або за певним біржовим товаром, або групою біржових товарів.

6.8.2.4. Маржа обліковується в ЕТС, відповідно до внутрішніх документів Біржі, якими регламентується біржова торгівля у відповідних секціях, або за певним біржовим товаром, або групою біржових товарів.

6.8.2.5. Біржа (у тому числі, з урахуванням вимог спеціального законодавства, якщо такі встановлені) залишає за собою право регулювати (обмежувати/встановлювати) ставки/розмір маржі, розмір лотів та їх кількість в пакеті лотів (об'єднані лоти) ініціатора аукціону.

6.8.2.6. Маржу може бути встановлено до ініціатора аукціону, з метою забезпечення виконання ним біржових угод, із зобов'язанням підписання КЕП біржових свідоцтв, сформованих ЕТС на підставі відповідних біржових угод, а також подальшого укладення ним договорів купівлі-продажу біржового товару.

6.8.3. Комерційне представництво

6.8.3.1. З метою запобігання невиконання біржових договорів Біржа може застосовувати інститут комерційного представництва в частині невиконання, або нерозрахунків сторонами біржового договору. Порядок застосування Біржею інституту комерційного представництва здійснюється відповідно до Правил клірингу.

6.8.4. Контроль за розрахунками та/або поставкою, здійснення розрахунків через Біржу

6.8.4.1. Відповідно до внутрішніх документів, Біржа може надавати послуги з контролю за виконанням поставки та/або здійсненням розрахунків за біржовими угодами/договорами, порядок надання таких послуг встановлюється Правилами клірингу.

6.9. Порядок зупинення, припинення та відновлення біржових торгів за рішенням уповноважених державних органів чи органів Біржі

6.9.1. В разі отримання Біржою рішення уповноваженого державного органу щодо зупинення (припинення), відновлення біржових торгів, Біржова рада, надає письмове розпорядження уповноваженій особі Біржі щодо здійснення відповідної дії. Уповноважена особа Біржі, отримавши розпорядження Біржової ради, негайно, здійснює заходи щодо зупинення, припинення, відновлення біржових торгів.

6.9.2. Рішення Біржової ради про зупинення, припинення, відновлення біржових торгів оформлюється у вигляді протоколу.

6.9.3. Відомості щодо зупинення, припинення, відновлення біржових торгів Біржа оприлюднює на офіційному веб-сайті, зазначаючи причини, дату і час (в разі наявності інформації). Біржа, враховуючи обставини, та використовуючи можливі засоби зв'язку (телефон, факсимільний зв'язок, електронну пошту, систему повідомлень ЕТС, тощо) інформує учасників торгів (інших зацікавлених осіб) щодо зупинення, припинення, відновлення біржових торгів.

6.9.4. Уповноважена особа Біржі відновлює біржові торги після скасування Біржовою радою рішення про зупинення, припинення біржових торгів. Підставою для прийняття Біржовою радою відповідного рішення, є усунення причин (обставин), які спричинили зупинення, (припинення) біржових торгів.

6.9.5. Щодо зупинення, припинення, відновлення біржових торгів, на письмовий запит учасника торгів, Біржею надається відповідна довідка.

6.10. Надзвичайні ситуації та процедури, що застосовуються у разі їх виникнення

6.10.1. Надзвичайними ситуаціями є:

- форс-мажорні обставини (обставини непереборної сили);
- цінова нестабільність та значні коливання цін на біржові товари;
- технічний збій.

6.10.1. В розумінні цих Правил, форс-мажорними обставинами (обставинами непереборної сили) є надзвичайні та невідворотні обставини, що об'єктивно унеможливають виконання зобов'язань учасниками торгів, їх клієнтами, Біржею, передбачених договорами, угодами, контрактами, тощо, обов'язків згідно із законодавчими та іншими нормативними актами. Форс-мажорні обставини (їх причини та наслідки) щодо учасників торгів, їх клієнтів та Біржі виникають без їх вини, або волі і бажання.

6.10.2. Згідно чинного законодавства форс-мажорними обставинами (обставинами непереборної сили) є: загроза війни, збройний конфлікт або серйозна погроза такого конфлікту, включаючи але не обмежуючись ворожими атаками, блокадами, військовим ембарго, дії іноземного ворога, загальна військова мобілізація, військові дії, оголошена та неоголошена війна, дії суспільного ворога, збурення, акти тероризму, диверсії, піратства,

безлади, вторгнення, блокада, революція, заколот, повстання, масові заворушення, введення комендантської години, карантину, встановленого Кабінетом Міністрів України, експропріація, примусове вилучення, захоплення підприємств, реквізиція, громадська демонстрація, блокада, страйк, аварія, протиправні дії третіх осіб, пожежа, вибух, тривалі перерви в роботі транспорту, регламентовані умовами відповідних рішень та актами державних органів влади, закриття морських проток, ембарго, заборона (обмеження) експорту/імпорту тощо, а також викликані винятковими погодними умовами і стихійним лихом, а саме: епідемія, сильний шторм, циклон, ураган, торнадо, буревій, повінь, нагромадження снігу, ожеледь, град, заморозки, замерзання моря, проток, портів, перевалів, землетрус, блискавка, пожежа, посуха, просідання і зсув ґрунту, інші стихійні лиха тощо.

6.10.3. Форс-мажорними обставинами (обставинами непереборної сили) можуть бути визнаними і інші, аніж вказані в пункті 6.10.1. цих Правил, якщо вони відповідають визначенню наведеному в пункті 6.10.2. цих Правил, зокрема, видання заборонних або обмежуючих нормативних актів органами державної влади, або місцевого самоврядування, інші заборонні або обмежуючі дії (заходи) таких органів, які унеможливають виконання (перешкоджають виконанню) учасниками торгів, їх клієнтами, Біржею, цих Правил, внутрішніх документів Біржі.

6.10.4. Якщо буде доведено, наявність форс-мажорних обставин (обставин непереборної сили) учасники торгів, їх клієнти та Біржа звільняються від відповідальності, встановленої цими Правилами, внутрішніми документами Біржі, чинним законодавством.

6.10.5. У разі виникнення форс-мажорних обставин (обставин непереборної сили) Біржа забезпечує (якомога оперативно, з урахуванням обставин та наявних засобів - ЕТС, телефон, електронна пошта, тощо) інформування про факт настання таких обставин, та заходи щодо їх усунення (за можливості):

- 1) НКЦПФР;
- 2) учасників торгів;
- 3) банківські установи Біржі;
- 4) операторів поставки;
- 5) інших зацікавлених осіб.

6.10.6. У разі виникнення форс-мажорних обставин (обставин непереборної сили) Біржа приймає рішення щодо оголошення технічної перерви в біржових торгах.

6.10.7. Задля врегулювання надзвичайної ситуації Біржа має право:

- 1) зупинити біржові торги;
- 2) припинити біржові торги;
- 3) скасувати результати біржових торгів, які проводились у день виникнення надзвичайної ситуації, або в попередній період на який вже впливала надзвичайна ситуація, в цьому випадку Біржа може визнати відповідні біржові торги такими, що не відбулися, заявки, такими, що були не поданими, біржові угоди (свідоцтва), біржові договори, такими, що не уклалися (оформлювалися);
- 4) здійснити інші дії, що вимагає надзвичайна ситуація.

6.10.8. Якщо в ході біржових торгів, мають місце обставини, які дають підставу вважати ситуацію надзвичайною, Біржа, зупиняє біржові торги до 30 хвилин та здійснює заходи, щодо відновлення проведення торгів на Біржі.

6.10.9. Якщо після зупинення біржових торгів, обставини, які дають підставу вважати ситуацію надзвичайною, було усунуто в межах 30 хвилин, або, якщо з'ясовано, що немає

підстав вважати такі обставини надзвичайними, біржові торги відновлюються (при наявності достатнього часу для їх проведення) відповідно до умов біржових торгів (встановлення мінімального часу для їх проведення, в разі їх припинення), або внутрішніх документів Біржі, якими регламентується біржова торгівля відповідної секції, або за певним біржовим товаром, або групою біржових товарів.

6.10.10. Залежно від обставин, які дають підставу вважати ситуацію надзвичайною, при поновленні біржових торгів, подані заявки та укладені біржові угоди в ЕТС до зупинення біржових торгів згідно розділу 6.9. цих Правил, можуть бути скасовані.

6.10.11. Якщо ситуацію було визнано надзвичайною, а біржові торги скасовано, то результати біржових торгів можуть бути визнані недійсними повністю, або частково і анульовані у відповідній частині.

6.10.12. Усі рішення, пов'язані із затримкою початку біржових торгів, їх зупиненням, припиненням, відновленням, продовженням, достроковим закінченням або скасуванням їх проведення приймаються Біржовою радою та оголошуються (доводяться до відома учасникам торгів) засобами ЕТС.

6.10.13. Надзвичайною обставиною також є значне коливання цін, або цінова нестабільність відповідно до критеріїв встановлених НКЦПФР, центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у відповідній сфері. Обставини, що можуть визначатися надзвичайними, щодо коливання цін, або цінової нестабільності встановлюється НКЦПФР, також, визначаються внутрішніми документами Біржі, якими регламентується біржова торгівля відповідної секції, або за певним біржовим товаром, або групою біржових товарів.

6.10.14. Якщо було встановлено порушення критеріїв цінової нестабільності, або значного коливання цін, Біржею запроваджуються відповідні заходи, у тому числі із запобігання порушення таких критеріїв. З метою запобігання порушення критеріїв цінової нестабільності, або значного коливання цін, Біржа вживає заходів щодо виявлення причин таких порушень, здійснюючи відповідні перевірки.

6.10.15. На строк проведення перевірки з виявлення причин цінової нестабільності, або значного коливання цін, Біржа, може зупинити біржові торги. Строк перевірки не може перевищувати 2 робочих днів (Біржовою радою, відповідно до обставин, може бути встановлено інший строк). В межах такої перевірки, Біржею може бути прийнято рішення про відновлення біржових торгів, якщо ціновий коридор не було подолано, Біржа, якомога оперативно, з урахуванням обставин та наявних засобів - ЕТС, телефон, електронна пошта, тощо, інформує усіх зацікавлених осіб про факт настання таких обставин. Рішення про зупинення біржових торгів, або їх відновлення приймається Біржовою радою, або уповноваженим нею фахівцем Біржі.

6.10.16. Біржа вживає усіх необхідних заходів для безперебійної роботи та мінімізації випадків виникнення технічних збоїв в ЕТС.

6.10.17. У разі виникнення технічних збоїв в роботі ЕТС, учасники торгів повинні якомога оперативно, з урахуванням обставин та наявних засобів - ЕТС, телефон, електронна пошта, тощо, інформувати Біржу. В разі втрати учасником торгів зв'язку (доступу) з ЕТС без вини Біржі, усі пропозиції подані таким учасником зберігаються.

6.10.18. У випадку технічного збою в ЕТС оголошується технічна перерва в біржових

торгах, у ході якої, Біржею здійснюється перевірка цілісності даних, а також оцінка можливості відновлення біржових торгів. У разі усунення причин технічного збою в ЕТС протягом оголошеної перерви, біржові торги поновлюються. Після відновлення біржових торгів, учасники торгів, повторно авторизуються в ЕТС.

6.10.19. Протягом технічної перерви, яка оголошена через технічний збій в ЕТС, дані щодо укладених біржових угод могли бути повністю, або частково втрачені. В такому разі, за рішенням Біржової ради перервані торги в ЕТС можуть бути поновлені, з останнього збереженого періоду відновлення даних в ЕТС. Лоти, за якими було втрачено дані, щодо укладених біржових угод, торгуються повторно, після відновлення торгів в ЕТС.

6.10.20. Коли протягом технічної перерви, яка оголошена через технічний збій в ЕТС, робочий стан ЕТС не було відновлено, така ситуація може вважатися надзвичайною в розумінні цих Правил. Рішення про визнання ситуації надзвичайною, внаслідок технічного збою в ЕТС, приймається Біржовою радою.

6.10.21. При встановленні технічного збою, Біржа оприлюднює інформацію про збій на офіційному веб-сайті Біржі, та негайно повідомляє офіційним каналом зв'язку НКЦПФР та відповідного регулятора товарного ринку (якщо така вимога встановлена законодавством щодо такого регулятора) про виявлений збій, про заходи, які вживаються для усунення збою та його наслідків, а після усунення технічного збою, - про його причини.

7. Порядок визначення та оприлюднення біржового курсу

7.1. Ціноутворення на біржові товари на біржових торгах є вільним та конкурентним. Формування ціни на біржовий товар (продукт/інструмент) забезпечується співвідношенням попиту і пропозиції на біржових торгах, або в інший спосіб прямо передбачений чинним законодавством.

7.2. Для біржових товарів можуть встановлюватись граничні ціни – верхній або нижній ліміт ціни (цінові ліміти). Встановлення верхнього і нижнього цінового ліміту, визначає коридор коливання цін для біржових товарів. Встановленням цінового ліміту, або коридору коливання цін, визначається неможливість продажу/придбання біржового товару на біржових торгах за ціною, нижчою від нижнього ліміту ціни та вищою від верхнього ліміту ціни. Встановлення цінового ліміту, або коридору коливання здійснюється Біржею, у тому числі за рішенням уповноважених органів державної влади.

7.3. Після закінчення торгової сесії Біржа визначає поточний біржовий курс біржового товару (продукту/інструменту), який був предметом торгів. Поточний біржовий курс є середньозваженою ціною за усіма укладеними протягом торгової сесії біржовими угодами. Якщо протягом торгового дня проводилося декілька торгових сесій, поточний біржовий курс визначається Біржою по кожній сесії окремо.

7.4. Біржовим курсом є середньозважена ціна по біржовому товару (продукту/інструменту) за усіма сесіями, що відбуваються протягом торгового дня. Біржовий курс по кожному біржовому товару (продукту/інструменту) оприлюднюється Біржею на її офіційному веб-сайті за підсумками торгового дня, але не пізніше 09:30 наступного торгового дня.

7.5. Відомості про поточний біржовий курс та біржовий курс відображаються в біржовій інформації, що розміщується на офіційному веб-сайті Біржі, та оприлюднюються відповідно до розділу 8 цих Правил.

7.6. Біржа може розраховувати індекси та показники біржової торгівлі, у тому числі, щодо біржової торгівлі відповідної секції, або за певним біржовим товаром, або групою біржових товарів. Розрахунок індексів та показників супроводжується повною достовірною, прозорою та актуальною інформацією про джерела даних використаних для відповідних розрахунків. Розрахунок та оприлюднення таких індексів та показників здійснюється відповідно до внутрішніх документів Біржі.

7.7. Біржа має право надавати інформацію про ціни, індекси та/або показники, які вона розраховує, третім особам із дотриманням вимог та обмежень щодо розголошення конфіденційної та/або інсайдерської інформації, та/або професійної таємниці на ринках капіталу та організованих товарних ринках.

8. Порядок розкриття інформації про діяльність Біржі та її оприлюднення.

8.1. Біржа зобов'язана оприлюднювати та подавати до НКЦПФР інформацію, передбачену законом та/або нормативно-правовими актами НКЦПФР, а саме:

- 1) перелік учасників торгів, допущених до біржових торгів;
- 2) реєстр біржових товарів;
- 3) обсяг торгівлі біржовими товарами (номенклатура товарів, їх загальна вартість та кількість згідно з укладеними біржовими договорами, біржовий курс щодо кожного біржового товару, що перебуває в обігу на Біржі, кількість укладених біржових угод, тощо);
- 4) кількість укладених та виконаних біржових угод (біржових договорів);
- 5) інформацію щодо позабіржових операцій у випадках і в межах, встановлених законодавством.

8.2. Розкриття інформації, зазначеної в п. 8.1. цих Правил здійснюється, через офіційний веб-сайт Біржі, а додатково, може здійснюватися через засоби системи ЕТС. Також, зазначена інформація може бути оприлюднена через ЗМІ, інші інформаційні ресурси.

8.3. Інформація, що була оприлюднена Біржею на її офіційному веб-сайті повинна бути у вільному доступі у цілодобовому режимі за кожен торговий день та перебувати на такому веб-сайті не менше, ніж протягом трьох років з дати її оприлюднення.

8.4. Оприлюднена інформація повинна підтримуватись Біржею в актуальному стані. У разі внесення змін - такі зміни (інформація з урахуванням змін) повинні бути оприлюднені на офіційному веб-сайті Біржі, та може оприлюднюватися засобами системи ЕТС не пізніше наступного робочого дня з дати внесення відповідних змін.

8.5. Подання інформації, зазначеної в п. 8.1. цих Правил до НКЦПФР здійснюється в строки, порядку і формах визначених НКЦПФР.

8.6. Не пізніш як через 90 календарних днів після закінчення фінансового року Біржа оприлюднює на офіційному веб-сайті річний звіт про результати біржових торгів за звітний рік станом на кінець року. У разі наявності фактів вчинення правопорушень на Біржі з боку Біржі та/або учасників торгів річний звіт про результати біржових торгів повинен містити відомості щодо таких правопорушень.

8.7. Під час біржових торгів учасники торгів, в режимі реального часу, отримують поточну інформацію про біржові торги, яка є необхідною для укладання біржових угод.

8.8. Після закінчення біржових торгів учаснику торгів надається інформація щодо укладених таким учасником біржових угод та виставлених заявок. Учаснику надається також інша біржова інформація, зокрема звітні документи, які надаються відповідно до внутрішніх документів Біржі.

8.9. Інформування про результати біржових торгів відбувається за результатами проведених біржових торгів. Біржа оприлюднює результати біржових торгів на офіційному веб-сайті Біржі.

8.10. Зміст біржових угод (біржових договорів) не підлягає розкриттю (за винятком найменування товару, кількості, ціни, місця і строку виконання), окрім випадків та в способи передбачених чинним законодавством.

8.11. Збір, архівація, обробка та розповсюдження інформації, пов'язаної з обігом біржових товарів в результаті проведення біржових торгів здійснюється засобами ЕТС. Інформація про хід та підсумки торгів, що містить дані про ціни біржових угод, біржові курси біржового товару, а також про кон'юнктуру товарних ринків представляється засобами ЕТС та може оприлюднюватися на офіційному веб-сайті Біржі.

8.12. Біржа може розкривати наступну інформацію:

- 1) перелік та основні якісні і кількісні характеристики біржових товарів;
- 2) типові форми біржових угод, свідоцтв та договорів (купівлі-продажу, поставки, міни) по секціях Біржі;
- 3) зразки рекомендованих форм договорів-доручення та довіреностей;
- 4) данні про результати біржових торгів;
- 5) данні результатів котирування біржового товару.

9. Порядок здійснення моніторингу біржових торгів та інші заходи, що здійснюються Біржею для протидії маніпулюванню, інсайдерській торгівлі та іншим зловживанням на Біржі

9.1. На Біржі забороняються маніпулювання, інсайдерська торгівля та інші зловживання. Учасники торгів зобов'язані брати участь у біржових торгах на засадах конкуренції та не здійснювати діяльність, яка може призвести до маніпулювання та інших зловживань.

9.2. З метою запобігання маніпулюванню, інсайдерській торгівлі та іншим зловживанням Біржа на постійній основі забезпечує, у тому числі із використанням ЕТС:

- автоматичне відстеження дій учасників торгів, щодо порушень Правил, або внутрішніх документів Біржі;
- безпосередній нагляд фахівцями Біржі, в режимі реального часу, за поданням заявок, та вчиненням біржових угод, формуванням свідоцтв, та іншими операціями учасниками торгів;
- моніторинг біржових торгів фахівцями Біржі, в режимі реального часу, для перевірки дотримання учасниками торгів правил Біржі, або внутрішніх документів Біржі;
- встановлення попереджувальних/обмежувальних заходів, щодо біржових торгів (цінові обмеження, обмеження заявок, обмеження обсягів біржового товару та інші);
- аналіз заявок, біржових угод та біржових договорів та іншої інформації;
- виявлення випадків використання в процесі біржової торгівлі відомостей, що становлять службову інформацію та/або комерційну таємницю, а також мають ознаки інсайдерської інформації;
- припинення, зупинення та відновлення біржових торгів.

9.3. Зазначений в пункті 9.2. перелік заходів із запобігання маніпулюванню, інсайдерській торгівлі та іншим зловживанням на Біржі не є вичерпним, Біржею можуть вживатися і інші заходи.

9.4. У разі виявлення дій, які мають ознаки маніпулювання, інсайдерської торгівлі та інших зловживань, які порушують ці Правила, або вимоги внутрішніх документів Біржі, щодо участі у біржових торгах відповідної секції, або за певним біржовим товаром, або групою біржових товарів, фахівці Біржі негайно повідомляють Біржову раду для вжиття нею заходів, а також вимагають письмових пояснень у відповідних учасників торгів.

9.5. За фактом виявлення дій, які мають ознаки маніпулювання, інсайдерської торгівлі та інших зловживань, які порушують ці Правила, або вимоги внутрішніх документів, щодо участі у біржових торгах відповідної секції, або за певним біржовим товаром, або групою біржових товарів, фахівці Біржі здійснюють перевірку, в межах якої вживають заходи, щодо встановлення особи (осіб), яка (і) вчинила (ли) такі дії, отримують письмові пояснення такої особи (осіб), вивчають обставини, причинно-наслідковий зв'язок таких дій.

9.6. Разом з письмовими поясненнями, особи (осіб), що вчинила (ли) дії, які мають ознаки маніпулювання, інсайдерської торгівлі та інших зловживань Біржею можуть бути витребувані відомості, документи, що стосуються укладених угод та/або поданих заявок, від учасника торгів (його клієнта). Надані пояснення та документи повинні розкривати обставини, причинно-наслідковий зв'язок дій особи (осіб), які мають ознаки маніпулювання, інсайдерської торгівлі та інших зловживань.

9.7. Внаслідок проведеної фахівцями Біржі перевірки складається протокол, в якому зазначаються висновки перевірки. Про виявлення ознак маніпулювання, інсайдерської торгівлі та інших зловживань, а також про проведену перевірку, Біржа повідомляє НКЦПФР.

9.8. Інформація, отримана Біржею при проведенні перевірки, не підлягає розкриттю третім особам, окрім випадків та у спосіб, що передбачені чинним законодавством.

9.9. Якщо особа (би), що вчинили дії, яка (і) мають ознаки маніпулювання, інсайдерської торгівлі та інших зловживань не надали на запит Біржі письмові пояснення та/або інші відомості чи документи, протягом 10 (десяти) робочих днів з дати отримання запиту Біржі, або якщо є підстави кваліфікувати такі дії, як порушення цих Правил та/або внутрішніх документів Біржі, висновки фахівців Біржі подаються до Біржової ради для прийняття рішення про застосування до учасників торгів санкцій відповідно до цих Правил та/або внутрішніх документів.

9.10. За вчинені дії, що мають ознаки, або доведений факт маніпулювання, інсайдерської торгівлі та інших зловживань Біржею або НКЦПФР, залежно від вимог внутрішніх документів, щодо участі у біржових торгах відповідної секції, або за певним біржовим товаром, або групою біржових товарів, до учасника торгів, що скоїв порушення, можуть бути застосовані наступні санкції:

- зупинення, або обмеження доступу до біржових торгів в окремій секції, або секціях (до 60 днів, або на інший термін, за рішенням Біржової ради, встановлення лімітів біржових операцій, тощо);
- припинення, доступу до біржових торгів окремої секції, або секцій;
- штраф (може встановлюватись внутрішніми документами, або встановлюється за рішенням Біржової ради);
- зупинення та припинення статусу члена Біржі;
- припинення допуску клієнта члена Біржі до участі у біржових торгах.

9.11. Біржа повинна повідомити у складі звітних даних НКЦПФР про біржові операції, які здійснюються на Біржі, у разі, якщо існує підозра в тому, що такі біржові операції мають ознаки маніпулювання, інсайдерської торгівлі та інших зловживань.

9.12. Біржові угоди, які мають ознаки можливого маніпулювання та/або використання інсайдерської інформації, можуть не використовуватися при розрахунку біржових курсів.

9.13. У разі виявлення Біржею дій, що містять ознаки маніпулювання, інсайдерської торгівлі, інших зловживань, або щодо припинення порушень, або щодо відновлення роботи Біржі, Біржа повідомляє про це на офіційному веб-сайті Біржі. Також, оприлюднення такої інформації може бути здійснено засобами ЕТС, через ЗМІ, інші інформаційні ресурси.

10. Права та обов'язки Біржі

10.1. Біржа має право:

- 1) розробляти та затверджувати правила Біржі відповідно до законодавства;
- 2) розробляти та затверджувати внутрішні документи Біржі, які регулюють здійснення біржових торгів відповідної секції, або за певним біржовим товаром, або групою біржових товарів;
- 3) утворювати підрозділи (у тому числі відокремлені), комітети, комісії, біржові секції тощо та затверджувати положення про них;
- 4) розробляти стандартні (типові) умови біржових угод (біржових договорів) відповідно до вимог, встановлених законодавством;
- 5) зупиняти на деякий час або припиняти біржові торги певним біржовим товаром відповідно до цих Правил або вимог внутрішніх документів, які регулюють здійснення біржових торгів відповідної секції, або за певним біржовим товаром, або групою біржових товарів;
- б) установлювати і стягувати внески та платежі за отримання членами Біржі (іншими учасниками торгів) права здійснювати торгівлю на Біржі, за укладання та/або реєстрацію біржових угод (біржових договорів), та, за надання інших послуг згідно із Законом, Статутом та цими Правилами;
- 7) установлювати і стягувати штрафи та застосовувати інші санкції за порушення цих Правил та інших внутрішніх документів, які регулюють здійснення біржових торгів відповідної секції, або за певним біржовим товаром, або групою біржових товарів;
- 8) Біржа може здійснювати позабіржові операції з біржовим чи іншим товаром у випадках, передбачених законодавством.

10.2. Біржа не може бути учасником торгів та здійснювати торгівлю біржовими товарами за власний рахунок, або за рахунок третіх осіб і бути стороною біржової угоди (біржового договору) щодо купівлі-продажу біржових товарів, що укладається на Біржі, крім випадків, передбачених Законом.

10.3. Біржі та її працівникам забороняється надавати фізичним та/або юридичним особам рекомендації щодо звернення для отримання послуг до конкретних учасників торгів, а також рекомендації щодо придбання/продажу того чи іншого біржового товару. Не належать до рекомендацій наступні відомості та інформація, що стосуються професійної діяльності Біржі з організації торгівлі продукцією та відповідають встановленим вимогам до надання Біржею такої інформації з урахуванням обмежень щодо розповсюдження інсайдерської інформації, конфіденційної інформації, комерційної таємниці та персональних даних:

- підготовка та оприлюднення або надання Біржею у інший спосіб фізичним та/або юридичним особам інформації з українського та інших товарних ринків - новини, статті, публікації, дослідження, коментарі, інші аналітичні матеріали;
- надання відомостей, інформації, що підготовлені на безпосередній запит фізичної та/або юридичної особи.

10.4. Працівники Біржі не мають права брати участь у біржових або позабіржових операціях з біржовими товарами, виконувати роботи, пов'язані з участю у біржових торгах, на підставі трудових, цивільно-правових договорів з учасниками торгів та їх пов'язаними особами, використовувати, розголошувати у власних інтересах або інтересах третіх осіб інформацію, яка не підлягає розкриттю, про учасників торгів, їх клієнтів, та їх діяльність. Таке обмеження не стосується виконання працівниками Біржі своїх функцій (обов'язків) за відповідною посадою, що пов'язані із забезпеченням організації та проведення біржових торгів та позабіржових операцій працівників, як споживачів.

10.5. Забороняється дискримінація в межах однієї групи (категорії) учасників торгів при встановленні розміру плати за послуги Біржі при провадженні нею професійної діяльності на організованих товарних ринках - діяльності з організації торгівлі продукцією на товарних біржах. Групи (категорії) учасників торгів Біржі визначаються Біржею за прозорими критеріями і показниками з урахуванням вимог, встановлених законодавством (за їх наявності), які є публічними. Перелік видів послуг, що надаються Біржею, із зазначенням розміру оплати за ними, оприлюднюється у вільному доступі на офіційному веб-сайті Біржі (у цілодобовому режимі).

10.6. Біржа не має права обмежувати участь учасників торгів у торгівлі продукцією лише на одній Біржі, якщо інше не встановлено законодавством щодо окремих видів продукції.

10.7. Біржа має право встановлювати для учасників торгів певні права, обов'язки, вимоги, зокрема вимоги до заходів з управління ризиками невиконання зобов'язань за біржовими угодами (біржовими договорами) тощо.

10.8. Біржа зобов'язана:

- забезпечувати організацію та проведення біржових торгів на Біржі;
- здійснювати моніторинг біржових торгів на постійній основі та регулярний контроль за дотриманням учасниками торгів цих Правил, у тому числі з метою запобігання маніпулюванню на Біржі та інсайдерській торгівлі;
- вести реєстр учасників торгів, їх заявок, укладених біржових угод (біржових договорів);
- оприлюднювати на офіційному веб-сайті Біржі перелік учасників торгів із зазначенням учасників, допуск яких до біржових торгів зупинено або припинено, а також реєстр біржових товарів;
- розкривати інформацію, передбачену законодавством;
- доводити до відома учасників торгів інформацію про їх обов'язки та процедури укладання та виконання біржових угод (договорів) на Біржі;
- виконувати інші обов'язки, пов'язані із здійсненням діяльності з організації торгівлі продукцією на товарних біржах.

11. Платежі та збори, що сплачуються Біржі учасниками торгів

11.1. Учасники торгів сплачують Біржі відповідно до цих Правил або внутрішніх документів Біржі наступні платежі та збори:

- вступний внесок при набутті статусу члена Біржі;

- оплату навчальної програми (опанування роботи в ЕТС, ознайомлення з правилами, умовами та особливостями участі у біржових торгах відповідної секції, або за певним біржовим товаром, або групою біржових товарів, а також інших елементів програми – за бажанням);
- оплату надання доступу до ЕТС, включно з забезпеченням технічного супроводження його використання;
- оплату комісійного збору (встановлюється, як фіксована сума, або як відсоток від суми укладеної біржової угоди) участі у біржових торгах відповідної секції, або за певним біржовим товаром, або групою біржових товарів;
- оплата послуг щодо біржового арбітражу;
- оплата консультаційних послуг Біржі, щодо здійснення торгівлі на організованих товарних ринках;
- оплата інших послуг та зборів, що надаються Біржею, та встановлені внутрішніми документами Біржі, щодо участі в біржових торгах відповідної секції, або біржової торгівлі певним біржовим товаром, або групою біржових товарів та розміщуються на офіційному веб-сайті Біржі.

11.2. Датою оплати послуг Біржі, або зборів, що нею утримується згідно цих Правил, або інших внутрішніх документів Біржі, щодо участі в біржових торгах відповідної секції, або біржової торгівлі певним біржовим товаром, або групою біржових товарів є день зарахування коштів на рахунок Біржі.

12. Відповідальність Біржі, членів Біржі, учасників торгів та третіх осіб

12.1. Біржа, члени Біржі, учасники торгів та їх клієнти, та інші особи несуть відповідальність, передбачену чинним законодавством, цими Правилами та іншими внутрішніми документами Біржі за порушення чинного законодавства, цих Правил та інших внутрішніх документів Біржі (а також, окремих рішень Біржі), якими регламентується біржова торгівля відповідної секції, або за певним біржовим товаром, або групою біржових товарів.

12.2. Біржова рада згідно цих Правил, та внутрішніх документів Біржі якими регламентується членство на Біржі, біржова торгівля відповідної секції, або за певним біржовим товаром, або групою біржових товарів, приймає рішення щодо застосування, зупинення або скасування санкцій до учасники торгів та їх клієнтів, та інших осіб.

12.3. У разі порушення членами Біржі, учасниками торгів та їх клієнтами цих Правил, або внутрішніх документів, якими регулюється біржова торгівля відповідної секції, або за певним біржовим товаром, або групою біржових товарів, або вчинення ними дій, що перешкоджають (можуть перешкоджати) роботі ЕТС, або природньому перебігу біржових торгів, Біржова рада може застосувати наступні санкції:

- попередження;
- зупинення, або обмеження доступу до біржових торгів в окремій секції, або секціях (до 60 днів, або на інший термін, за рішенням Біржової ради, встановлення лімітів біржових операцій, тощо);
- припинення, доступу до біржових торгів окремої секції, або секцій;
- утримання маржі;
- штраф (може встановлюватись внутрішніми документами, або встановлюється за рішенням Біржової ради);
- зупинення та припинення статусу члена Біржі;
- припинення допуску клієнта члена Біржі до участі у біржових торгах.

12.4. У разі порушень цих Правил, або інших внутрішніх документів Біржі, якими регулюється біржова торгівля відповідної секції, або за певним біржовим товаром, або групою біржових товарів третіх осіб (осіб, що забезпечують зберігання біржових товарів, експедицію біржових товарів та інших), Біржова рада приймає рішення, щодо застосування санкцій у вигляді попередження чи штрафу, або приймає рішення, щодо застосування інших заходів впливу.

12.5. Біржова рада, також, може прийняти рішення про припинення допуску учасника торгів (його клієнта) до біржових торгів відповідної секції, або за певним біржовим товаром, або групою біржових товарів, якщо:

- учасник торгів порушує ці Правила, або інші внутрішні документи Біржі;
- щодо учасника торгів відкрито справу про банкрутство, або визнано банкрутом;
- учасник торгів не сплачує (не повністю сплатив) комісійний збір.

12.6. У разі порушення цих Правил, Біржа, протягом п'яти робочих днів повідомляє НКЦПФР офіційним каналом зв'язку про виявлені порушення та вживає заходів щодо усунення порушень. У разі застосування Біржею санкцій до порушників, Біржа, протягом п'яти робочих днів повідомляє НКЦПФР про застосовані санкції.

12.7. У разі, якщо учасник торгів (його клієнт) порушив порядок розрахунків передбачених біржовою угодою (біржовим договором), санкції до такого учасника торгів можуть застосовуватись відповідно до умов такої біржової угоди (біржового договору), та/або інших внутрішніх документів Біржі, якими регламентується біржова торгівля відповідної секції, або за певним біржовим товаром, або групою біржових товарів.

12.8. У разі несвоєчасної сплати штрафу, або комісійного збору (не більше 5 робочих днів, якщо інше не встановлено внутрішніми документами Біржі, якими регламентується біржова торгівля відповідної секції, або за певним біржовим товаром, або групою біржових товарів), та, якщо боржником не надано доказів, що виключають його відповідальність, Біржа, може застосувати до такого боржника санкцію у вигляді зупинення доступу до біржових торгів до повного погашення заборгованості перед Біржею.

12.9. У разі подальшої не сплати штрафів, або комісійного збору Біржею може застосовуватися санкції щодо припинення доступу до біржових торгів, або припинення статусу члена Біржі, залежно від тривалості не виконання боржником зобов'язань (більше 10 і 30 днів відповідно). З боржника, що прострочив виконання зобов'язання зі сплати штрафів, або комісійного збору, стягується пеня у розмірі подвійної облікової ставки Національного банку України.

12.10. Відлік невиконання учасником торгів терміну щодо несплати штрафу складає 3 робочі дні з дня отримання таким учасником вимоги Біржі, щодо сплати штрафу. Відлік невиконання учасником торгів щодо несплати комісійного збору настає з наступного робочого дня після закінчення терміну його сплати відповідно до умов біржових торгів, або відповідно до внутрішніх документів, якими регламентується біржова торгівля відповідної секції, або за певним біржовим товаром, або групою біржових товарів.

12.11. Застосування санкцій, передбачених цими Правилами, не звільняє боржника від зобов'язання щодо сплати Біржі штрафу, або комісійного збору, а також пені, що нараховується в разі тривалого (відповідно до п. 12.9 цих Правил) не виконання зобов'язань. Застосування санкцій, передбачених цими Правилами не позбавляє Біржу права звертатися до суду щодо відшкодування боржником своїх зобов'язань перед Біржею.

12.12. У разі невиконання учасником торгів своїх зобов'язань, Біржа, може розкрити інформацію про таке на офіційному веб-сайті Біржі, засобами ЕТС, через ЗМІ, інші інформаційні ресурси.

12.13. В разі прийняття Біржовою радою рішення щодо застосування санкцій, їх зупинення, або скасування, Біржа доводить таке рішення до відома учасників торгів наступного робочого дня, з дати його прийняття. Учасник торгів має право оскаржити рішення Біржової ради щодо застосування санкцій, їх зупинення, або скасування до Загальних зборів Учасників Біржі.

13. Порядок розгляду скарг та вирішення спорів

13.1. Скарги членів Біржі, інших учасників торгів, їх клієнтів та інших осіб розглядаються відповідальною особою Біржі за розгляд скарг. В разі необхідності, відповідальна особа за розгляд скарг, може долучати інших фахівців Біржі для дослідження та вирішення питань, що зазначені у скарзі.

13.2. Скарги можуть подаватися відповідальній особі Біржі за розгляд скарг засобами ЕТС, шляхом надсилання повідомлення на офіційному веб-сайті Біржі, або шляхом надсилання документів на адресу Біржі за її місцезнаходженням.

13.3. Відповідальна особа Біржі за розгляд скарг розглядає скаргу та надає відповідь на неї, або вживає заходи не пізніше 10 робочих днів з дня її надходження. В разі, якщо питання порушені у скарзі потребують більшого терміну дослідження, Директор Біржі приймає рішення, щодо подовження такого терміну, про, що повідомляється особі, яка подала таку скаргу.

13.4. Особа, що подала скаргу інформується у той же спосіб, яким було надано скаргу, якщо інший спосіб повідомлення не було вказано в скарзі. У разі, якщо скарга передбачала інший спосіб повідомлення, скажник несе усі витрати пов'язані з таким повідомленням. Належним наданням повідомлення скажнику вважається його надсилання Біржею.

13.5. Рішення прийняте відповідальною особою Біржі за розгляд скарг за результатами розгляду скарги, та висловлене в повідомленні скажнику, може бути оскаржене до Директора Біржі. У разі, якщо Директором Біржі було підтримано рішення, щодо розглянутої скарги, воно може бути оскаржено в судовому порядку.

13.6. Сторони спору за біржовими операціями вирішують спір самостійно, шляхом переговорів, в порядку, визначеному такими сторонами.

13.7. В разі бажання сторін, яке виражено спільним волевиявленням (заяви, спільна заява і таке інше), спір може вирішуватися Біржею, як третьою незалежною стороною. Для вирішення спору між учасниками біржових операцій Директор Біржі може призначати арбітра зі складу досвідчених фахівців Біржі, або залученою Біржею особою із бездоганною діловою репутацією та досвідом на організованих товарних ринках.

13.8. За розгляд спору між сторонами за біржовими операціями за участі арбітру Біржою стягується збір відповідно до внутрішніх документів Біржі, а також, окремих рішень Біржі.

13.9. Порядок та термін розгляду спору, процедура винесення та виконання рішення арбітру регулюється внутрішніми документами Біржі, а також, окремими рішеннями Біржі.

13.10. Якщо спір між сторонами не було вирішено шляхом переговорів або арбітром Біржі,

такий спір вирішується в судовому порядку згідно з чинним законодавством.

14. Заключні положення

14.1. Правила, а також зміни та доповнення до них затверджуються рішенням Біржової ради.

14.2. Правила подаються на реєстрацію в НКЦПФР у визначених нею строки та порядку. Правила (зміни та доповнення) набувають чинності після їх реєстрації НКЦПФР та оприлюднення на офіційному веб-сайті Біржі.

14.3. У разі набуття чинності акту (ів) законодавства України, якому (им) суперечать положення цих Правил, Правила діють у частині, що не суперечить такому законодавству.